

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์
ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทยากร รุ่งเรืองมา

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

TOURIST'S OPINION TOWARD STRATEFIES MANAGEMENT IN
TOURISM OF HUAHIN MUNICIPALITY, PRACHAUP KIRIKHAN

Tayakorn Rungruangma

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2018

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

ความคิดเห็นของนักทอ้งเกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์
ด้านการทอ้งเทียของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทยากร รุ่งเรืองมา

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

TOURIST'S OPINION TOWARD STRATEFIES MANAGEMENT IN
TOURISM OF HUAHIN MUNICIPALITY, PRACHAUP KIRIKHAN

Tayakorn Rungruangma

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2018

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

ใบรับรองการศึกษาอิสระ
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ชื่อการศึกษาอิสระ	ความคิดเห็นของนักท่งที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ ด้านการท่องเที่ยวของ เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อผู้วิจัย	นางทยากร รุ่งเรืองมา
วิชาเอก	นวัตกรรมการบริหารและการจัดการรัฐกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.ณัชพล นิลนพคุณ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีอนุมัติให้การศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... ผู้อำนวยการวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
(นายรพี ม่วงนนท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ดร. หวณ ชูเพ็ญ)

..... กรรมการ
(ดร.ฤทธิชาติ อินโสม)

..... กรรมการ
(ดร.ณัชพล นิลนพคุณ)

Independent Study Certificate
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Independent Study Title Tourist's Opinion toward Strategies Management in tourism
of Hua Hin Municipality, Prachuap Khirikhan

Researcher Mrs.Tayakorn Rungruangma

Major Innovative Public Administration and Management

Advisor Dr. Nachphol Nilnopkoon

Rajamangala University of Technology Rattanakosin Approved this Independent
Study in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Public
Administration

.....
(Mr.Rapee Moungnont) Director of College of Innovation
Management

Independent Study Committee

..... Chairperson
(Hhakuan Choopen , Ph.D.)

..... Member
(Ritichart Insom,Ph.D.)

..... Member
(Natchapol Ninnoppakhun,D.P.A.)

การศึกษาอิสระ	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกี่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของ เทศบาลเมืองหัวหิน
ชื่อผู้วิจัย	นางทยากร รุ่งเรืองมา
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.ณัชพล นิลนพคุณ
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกี่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกี่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยวกี่ยวที่มาเที่ยว ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จากนักท่องเที่ยวกี่ยว 400 คน

ผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวกี่ยวมีระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกี่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และนักท่องเที่ยวกี่ยวที่มีระดับการศึกษา รายได้ วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อผลการดำเนินการบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ: การบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนา การท่องเที่ยว เทศบาลเมืองหัวหิน

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก.....

Independent Study Title Tourist's Opinion toward Strategies Management in tourism of HuaHin Municipality Prachuap Khirikhan
Researcher Mrs. Tayakorn Rungruangma
Degree Sought Master of Public Administration
Advisor Dr. Nachphol Nilnopkoon
Academic Year 2018

Abstract

The purpose of this research is to study the feedback from the tourists about strategies management in tourism and to compare with the Hua Hin Municipality's strategies under the category of gender, age, level of education, income, purpose of visiting and frequency of visiting.

The research was qualitative methodology, process of the research was accidental sampling with 400 tourists.

The research findings were that overall tourist's opinion towards tourism strategies was average. Tourists with different level of education, income, purpose of visiting, and frequency of visiting have different feedback towards tourism strategies approximately 0.05

Keywords: Strategies Management, Tourism, HuaHin Municipality

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร. ณัฏพล นิลนพคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์สละเวลาในการให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนให้แนวทางและข้อคิดอันเป็นประโยชน์ รวมทั้งยังช่วยปรับปรุงแก้ไขการศึกษาอิสระให้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาอย่างหาที่สุดมิได้ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ทุกๆ ท่านที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้ความช่วยเหลือและประสานงานเกี่ยวกับขั้นตอนทำการการศึกษาอิสระฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ท้ายที่สุดนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ครู อาจารย์ สมาชิกในครอบครัว ตลอดจนเพื่อนๆ 592 ร่วมหลักสูตร ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่เป็นกำลังใจ ที่ให้ความสำคัญ ให้ความเป็นแรงใจ และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ศึกษาทำให้มีความพยายามในการทำการศึกษาค้นคว้า และสำเร็จในที่สุด คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาขอมอบเป็นความกตเวทิตาต่อบิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ของผู้ศึกษา ที่ได้อบรมสั่งสอนและบรรลุลผลจนสำเร็จ

ทยากร รุ่งเรืองมา
พฤษภาคม 2561

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมหลักที่มีความสำคัญซึ่งสามารถทำรายได้ให้กับประเทศไทยมากเป็นอันดับหนึ่งจึงอาจกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวมีความสำคัญโดยตรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอันจะส่งผลให้ความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศดีขึ้นด้วย ดังนั้นรัฐบาลได้มีการพัฒนาองค์ประกอบหลายอย่างทางการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควบคู่กันอีกทั้งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยก็มีส่วนสำคัญในการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและในระดับนานาชาติ สำหรับสิ่งที่มีการพัฒนาขึ้นทั้งการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว การพัฒนาสาธารณูปโภค พื้นฐานทางการท่องเที่ยว เช่น เส้นทางคมนาคม ถนน และสิ่งปลูกสร้างอาคารต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว (สุธี เสริฐศรี, 2557, หน้า 1)

การบริหารยุทธศาสตร์ (Strategic Management) ถือว่าเป็นแนวทางหนึ่งของการบริหาร ภาครัฐ การบริหารภาครัฐกับการบริหารยุทธศาสตร์มีความสัมพันธ์กัน โดยการบริหารภาครัฐมีหลายแนวคิดหรือหลายแนวทาง ตัวอย่างเช่น แนวทางการบริหารหน่วยงานแบบสมดุล (Balanced Scorecard) แนวทางการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result-Based Management : RBM) แนวทางการบริหารหรือการจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management : TQM) แนวทางองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) แนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (The Sufficiency Economy) แนวทางการปฏิบัติราชการตามคำรับรองของหน่วยงาน (Performance Agreement of Agency) แนวทางการบริหารหรือการจัดการความรู้ (Knowledge Management) และแนวทางการบริหารยุทธศาสตร์ (Strategic Management) เป็นต้น โดยแนวคิดหรือแนวทางดังกล่าว ส่วนใหญ่ได้ริเริ่มโดยหน่วยงานหรือบุคลากรของภาคเอกชน ต่อมาหน่วยงานหรือบุคลากรของภาครัฐจึงได้นำมาปรับใช้จนถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดหรือแนวทางการบริหารภาครัฐ (ธนาทิพย์ ชมเชยวงศ์, 2557, หน้า 93)

หัวหินเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลอ่าวไทย ห่างจากตัวเมืองประจวบคีรีขันธ์ประมาณ 90 กิโลเมตร และอยู่ติดกับอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมหลายแห่ง อีกทั้งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก จึงทำให้หัวหินกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมอันดับต้นๆ ของประเทศไทย คนทุกวัยทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติต่างชื่นชอบ เนื่องจากเพียบพร้อมไปทุกอย่าง ทั้งชายหาด อย่างหาดหัวหิน หาดเขาตะเกียบ ตลาดน้ำ ตลาดกลางคืน จุดชมวิวด้านสถาน แหล่งช้อปปิ้ง สวนน้ำ ร้านอาหารเครื่องดื่มที่มีสไตล์น่าสนใจ นอกจากนี้ที่หัวหินยังมีแหล่งชมผีเสื้อที่สำคัญแห่งหนึ่ง คือน้ำตกป่าละอู ซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เนื่องจากหัวหินมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย อีกทั้งมีกิจกรรมสนุกๆ ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกทำตามต้องการอีกสารพัดอย่าง จึงทำให้นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวที่หัวหินได้ตลอดปี (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,

<https://thai.tourismthailand.org/>เกี่ยวกับประเทศไทย/ปลายทาง/หัวหิน, 30 สิงหาคม 2560) อีกทั้งเป็นเมืองแห่งความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ เป็นที่ตั้งของวังไกลกังวลที่ประทับของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่เข้มงวดเป็นพิเศษ นอกจากนี้รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย (Royal Coast) และกำหนดขอบเขตพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเมืองหัวหิน-ชะอำ และพื้นที่เชื่อมโยง นอกจากนี้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้จัดกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มหัวหิน (หัวหิน-ปราณบุรี-สามร้อยยอด) ประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอหัวหิน เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญของพื้นที่ภาคตะวันตกของประเทศ และเป็นศูนย์กลางของที่พักและบริการการท่องเที่ยวของพื้นที่และภาคตะวันตกของประเทศ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในกลุ่มนี้ได้แก่ หาดหัวหิน เขาตะเกียบ สวนสนประดิพัทธ์ น้ำตกป่าละอู สถานีรถไฟหัวหิน สนามกอล์ฟหลวงหัวหิน เป็นต้น และแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติในเขตอำเภอสามร้อยยอดและปราณบุรี ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด วนอุทยานปราณบุรี และปากน้ำปราณ (แผนพัฒนาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. 2561-2564 สำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด ตีพิมพ์ 30 กันยายน 2559)

หัวหินอยู่ภายใต้การดูแลโดยเทศบาลเมืองหัวหิน ซึ่งได้กำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning) ภาคใต้วิสัยทัศน์ว่า “หัวหินเมืองที่ทรงคุณค่า แหล่งท่องเที่ยวระดับสากล” ซึ่งหัวหินมีชายหาดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนตากอากาศที่มีชื่อเสียงแห่งแรกของเมืองไทย ด้วยน้ำทะเลใส ทรายสะอาด บรรยากาศดี จึงเป็นที่ใฝ่ฝัน และได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมานานทุกยุคทุกสมัย อีกทั้งปัจจุบันหัวหิน มีที่พัก รีสอร์ท คอนโดมิเนียม และโรงแรมชั้นนำมากมาย ไม่ว่าจะเป็นรีสอร์ทของชาวบ้านเอง หรือรีสอร์ทที่เป็นระดับหาดาวตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เสน่ห์ของหัวหินคงเป็นเอกลักษณ์ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาพักผ่อนตลอดทั้งปี โดยเฉพาะชาวต่างชาติที่มาหัวหินอย่างต่อเนื่องทุกปี ทำให้เมืองหัวหินมีรายได้จากการท่องเที่ยวหลายแสนล้านบาทต่อปี ในสถานะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังเป็นปัจจัยสำคัญในการทำรายได้ให้ประเทศ (กระทรวงมหาดไทย, กลุ่มงานติดตามและประเมินผล สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, หน้า 13)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้ทราบผลการดำเนินการ รวมถึงได้อรรถกถาความรู้ในการนำไปพัฒนาแนวทางและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยแท้จริง เป็นการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ยั่งยืนต่อไป ส่งผลต่อการมีรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนและผู้ประกอบการในพื้นที่อีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวที่นี่

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2. พื้นที่ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในเขตพื้นที่ของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. ระยะเวลาในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ 1 ตุลาคม 2560 – 1 สิงหาคม 2561

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2. การบริหารยุทธศาสตร์ หมายถึง การวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยการวิเคราะห์หรือการพิจารณาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ที่ส่งผลต่อการบริหารงานขององค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้ในอนาคต และประสบความสำเร็จตามที่องค์กรต้องการ

3. กระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ คือ กระบวนการในการวางแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วยสี่กระบวนการ คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร) การกำหนดยุทธศาสตร์ การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและประเมินยุทธศาสตร์

4. ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หมายถึง ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ.2556-2560) และแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2. ได้องค์ความรู้เพื่อนำไปพัฒนาเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ยั่งยืนต่อไป

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวินิจฉัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนักทอ่งที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารยุทธศาสตร์
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว
3. การบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
4. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารยุทธศาสตร์

คำว่า “ยุทธศาสตร์” หรือ “กลยุทธ์” รวมทั้งคำว่า “การบริหารยุทธศาสตร์” เป็นศัพท์ยอดนิยมของผู้บริหารทั้งนักการเมือง นักธุรกิจและนักวิชาการ โดยในวงธุรกิจจะคุ้นเคยกับคำว่า กลยุทธ์ คือ Strategy แต่นักการทหาร ข้าราชการ นักการเมือง จะแปลความหมายว่า Strategy คือ ยุทธศาสตร์ ส่วนกลยุทธ์ คือ tactics ซึ่งแปลเป็นนัยได้ว่ายุทธศาสตร์ใหญ่กว่ากลยุทธ์ นั่นคือจะต้องมียุทธศาสตร์ก่อน แล้วค่อยกำหนดกลยุทธ์ (สมิทร สุวรรณ, 2554, หน้า 11) สำหรับองค์การภาครัฐจะคุ้นเคยกับคำว่ายุทธศาสตร์ เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาส่งเสริมการขับเคลื่อนระบบราชการได้นำแนวคิดการบริหารยุทธศาสตร์ (Strategic Management) เป็นแนวคิดที่จะให้องค์การปรับเปลี่ยนมาเป็นองค์การที่มีการบริหารแบบมียุทธศาสตร์ คือ การเน้นกระบวนการปฏิบัติงานให้มีความคล่องตัว เพื่อช่วยให้องค์การสามารถกำหนดทิศทางที่ชัดเจน มีแนวทางในการปฏิบัติ รวมทั้งการติดตามประเมินผลที่ชัดเจนมาใช้

1.1 ความหมายของคำว่า ยุทธศาสตร์

คำว่า ยุทธศาสตร์ หรือ Strategy มาจากภาษากรีก มีความหมายคือ วิธีการหรือแนวทางในการนำของกองทัพ (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2554, หน้า 54)

กิ่งพร ทองใบ (2545, หน้า 5) กล่าวว่า กลยุทธ์ (Strategy) หรือยุทธศาสตร์ หมายถึง แผนระยะยาวขององค์การที่กำหนดขึ้นโดยอาศัย การประเมินสถานะแวดล้อมขององค์การ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ (2547, หน้า 10) ให้ความหมายคำว่า ยุทธศาสตร์ คือ การมุ่งเน้น หรือ ผลักดัน เพื่อให้องค์กรหรือกิจการได้บรรลุตามวัตถุประสงค์

ธนาทิพย์ ชมเชยวงศ์ (2557, หน้า 15) ให้ความหมายของยุทธศาสตร์ไว้ว่าหมายถึง การกำหนด เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ระยะยาวขององค์การ และการกำหนดวิธีการหรือแนวทางการดำเนินงาน รวมถึงการกำหนดกิจกรรมและการจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ขององค์การที่กำหนดไว้

เฟรด อาร์ เดวิด (Fred R. David, 2005 อ้างถึงใน ธนาทิพย์ ชมเชยวงศ์, 2557, หน้า 14) อธิบาย ว่า ยุทธศาสตร์ หมายถึง วิธีการหรือหนทางดำเนินการเพื่อให้องค์การสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ระยะยาว ยุทธศาสตร์อาจรวมไปถึงการขยายพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ การกระจายผลผลิตหรือบริการให้เกิดความ หลากหลาย การได้มา การเจาะตลาด การยุบรวมหน่วยงาน การพัฒนาคนหรือเทคโนโลยี เป็นต้น ยุทธศาสตร์เป็นเรื่องที่ผู้บริหารระดับสูงต้องตัดสินใจ และต้องอาศัยทรัพยากรของหน่วยงานมา สนับสนุน นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ยังส่งผลกระทบต่อความเจริญรุ่งเรืองขององค์การในระยะยาว จึงเป็นเรื่องที่มุ่งเน้น อนาคต ทั้งนี้ผู้กำหนดยุทธศาสตร์ต้องพิจารณาปัจจัยทั้งภายในและภายนอกให้รอบคอบด้วย

Stephen P. Robbins (อ้างถึงใน วันชัย มีชาติ, 2550, หน้า 114) ให้ความหมายของยุทธศาสตร์ (Strategy) ว่าหมายถึง การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ระยะยาวขององค์การรวมถึงการกำหนดกิจกรรม และการจัดสรรทรัพยากรเพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

ปัจจุบันมีการใช้คำว่า ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์กันแพร่หลาย และจากความหมาย ของนักวิชาการ จำนวนหลายๆ ท่านกล่าวไว้สามารถสรุปได้ว่า คำว่า ยุทธศาสตร์ ส่วนใหญ่จะใช้กับ องค์การภาครัฐ ส่วน องค์การภาคธุรกิจจะใช้คำว่า กลยุทธ์ โดยยุทธศาสตร์จะใช้ในความหมายที่กว้างกว่า และใช้กับเรื่อง ใหญ่ๆ เป็นระดับชาติ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์กระทรวง ยุทธศาสตร์กองทัพใหญ่ๆ ในขณะที่ คำว่ากลยุทธ์ใช้กับเรื่องหรือองค์การหรือองค์การหรือหน่วยงานย่อยๆ เล็กๆ เช่น บริษัท ห้างร้าน โดย กลยุทธ์จะมีกลวิธีหรือแนวปฏิบัติที่ลัดหลั่นกันไป แต่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ในภาครัฐ ยุทธศาสตร์จะถูกใช้เป็นวิธีการในการบรรลุเป้าประสงค์ขององค์การ ภาครัฐ และบางครั้งแผนกลยุทธ์อาจ เรียกว่าแผนยุทธศาสตร์ (strategic planning)

1.2 ความหมายของการบริหารยุทธศาสตร์

การบริหารยุทธศาสตร์ คือ การวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยการวิเคราะห์หรือการพิจารณา สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์การ เพื่อให้องค์การ สามารถดำรงอยู่ได้ในอนาคต และประสบกับความสำเร็จตามที่องค์การต้องการ

วิรัช รัชนิภาวรรณ (2554, หน้า 66) การบริหารยุทธศาสตร์ หมายถึง การดำเนินงานหรือ การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ลุ่มลึก หรือแยบคาย เพื่อ กำหนดทิศทาง แนวทาง แผนงาน กระบวนการในการดำเนินงาน การควบคุม ตรวจสอบ และเป้าหมายที่ ชัดเจน สอดคล้อง และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ พร้อมทั้งใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิด ประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเฉพาะของ หน่วยงาน

ธนาทิพย์ ชมเชยวงศ์ (2557, หน้า 17) การบริหารยุทธศาสตร์ หมายถึง กระบวนการในการตัดสินใจ และกำหนดเป้าหมายในการดำเนินการขององค์การ เพื่อกำหนดทิศทางหรือแนวทางการดำเนินการให้ สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ ด้วยการใช้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การ การ กำหนดทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ และการนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ รวมถึงการประเมินผลการดำเนินการตาม ยุทธศาสตร์ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์การที่วางไว้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ปรีชา มณีธโนโชค (2555, หน้า 10-11) การบริหารยุทธศาสตร์ หมายถึง การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและข้อมูลสำคัญมาประกอบการตัดสินใจในการวางแผนทางดำเนินงาน และควบคุมการปฏิบัติงานเพื่อให้ความมั่นใจว่าได้ดำเนินงานสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ และมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อการบริหารการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

เสนาะ ตีเยาว์ (2541, หน้า 2) ให้ความหมายของคำว่า การบริหารกลยุทธ์ (Strategic Management) หมายถึง การตัดสินใจและดำเนินการเพื่อให้ผลตามที่องค์กรกำหนดไว้ ซึ่งเน้นที่กระบวนการตั้งแต่การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปใช้ และการประเมินผลกลยุทธ์

ธนวรรธ ตั้งสินทรัพย์ศิริ (2547, หน้า 4) ให้ความหมายของคำว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการกำหนดรูปแบบของกลยุทธ์ในระยะยาวเพื่อใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหา และสร้างกลยุทธ์ให้กับองค์กร

พัทตร์ผจง วัฒนสินธุ์ และพสุ เดชะรินทร์ (2542, หน้า 26) กล่าวว่า การบริหารการจัดการเชิงยุทธศาสตร์นั้น หมายถึง การกำหนดทิศทางและเป้าหมายขององค์กรอย่างเป็นระบบ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีลักษณะไม่คงที่ องค์กรต้องวิเคราะห์และประเมินสภาพแวดล้อมเพื่อคิด ค้นหาแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ โดยผู้บริหารองค์กรจะเป็นผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจทิศทางขององค์กรซึ่งเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับผลกระทบในระยะยาว และการตัดสินใจยุทธศาสตร์ควรก่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันต่อองค์กร นอกจากนี้ยัง เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ขององค์กร โดยจะมีความสอดคล้อง สัมพันธ์ และเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งยุทธศาสตร์ขององค์กรจะเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายนอกและ สภาพแวดล้อมภายใน รวมถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร (Stakeholder) ด้วย

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2539, หน้า 8) กล่าวว่า การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์นั้น หมายถึง การวางแผนดำเนินการและควบคุมในแนวทางเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งจะช่วยให้ การบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จุดเน้นของการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ มุ่งพิจารณาในแง่ของการการบริหารยุทธศาสตร์ที่คิดค้นขึ้นมาต้องอาศัยการบริหารเป็นหลัก

นิตย์ สัมมาพัทธ์ (2542, หน้า 45) กล่าวว่า การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ คือ กระบวนการที่ต่อยอดอย่างต่อเนื่องเพื่อการรักษาสภาพองค์กรโดยรวมให้สามารถอยู่ร่วมกับสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างเหมาะสม โดยประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดทิศทางขององค์กร การวางแผนยุทธศาสตร์ระดับบริษัท และระดับรองๆ ลงไป การนำยุทธศาสตร์ลงสู่ภาคปฏิบัติ และการควบคุมเชิงยุทธศาสตร์

สมชาย ภาคภาสน์วิวัฒน์ (2543, หน้า 23) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) ความจริง คือ การบริหารกระบวนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (Strategic Decision) สารหรือองค์ประกอบที่สำคัญของการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ คือ การวางทิศทางกลยุทธ์ทั้งในระยะยาว ระยะกลาง และระยะสั้น โดยมีการประเมินโอกาส และความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และจุดอ่อนจุดแข็งขององค์กร ตลอดจนบุคลากรและค่านิยมขององค์กร

วาสนา วสิกรัตน์ (2550, หน้า 57) กล่าวว่า การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ว่า หมายถึง การตัดสินใจและการบริหารที่มีผลกระทบต่อการทำงานระยะยาวขององค์กร ประกอบด้วย การกำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์องค์กร กระบวนการกำหนดจุดหมายระยะยาว ขององค์กร กระบวนการของ

แผนยุทธศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างลำดับชั้นของแผนยุทธศาสตร์ และองค์ประกอบของกระบวนการในการวางแผนยุทธศาสตร์ โดยจะมุ่งตรวจสอบและประเมินผลจุดอ่อนและจุดแข็ง อุปสรรคภายในสภาพแวดล้อมขององค์การ

พิบูลนนท์ ปาณะพรหมพัฒน์ (2557, หน้า 31) กล่าวว่า การบริการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ หมายถึง การบริหารองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วยการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งจะต้องคำนึงถึงกลุ่มคนผู้มีส่วนได้เสียขององค์การ (Stakeholder) ด้วย

ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา (2555, หน้า 20) กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนและศึกษาถึงสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในขององค์การ รวมทั้งการตัดสินใจเกี่ยวกับทิศทางดำเนินงานขององค์การที่มีทรัพยากรอย่างจำกัด เพื่อให้ดำเนินการไปยังจุดมุ่งหมายภายใต้ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

สุดใจ วันอุดมเดชาชัย (2556, หน้า 18) กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดแนวทางในการดำเนินงานขององค์การในระยะยาว เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ซึ่งการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์องค์การจะต้องดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง 4 กิจกรรม ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ การกำหนดกลยุทธ์ขององค์การ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินผลลัพธ์และการควบคุม กลยุทธ์โดยการดำเนินกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรมดังกล่าว ส่งผลทำให้องค์การเกิดความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

ดังนั้นการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์นั้น จึงเป็นการบริหารองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ จึงจะต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์อย่างมีระบบ โดยการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวนี้จะต้องพิจารณาและประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกภายใน เพื่อค้นหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมซึ่งจะมีผลต่อทิศทางการดำเนินงานในระยะยาวขององค์การ โดยที่การจัดการและตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์จะต้องก่อให้เกิดความได้เปรียบ และเกิดประโยชน์หรือดีกว่าระบบเดิมที่ใช้อยู่ มีการบริหารจัดการทรัพยากรขององค์การที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ในทางมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด และนอกจากนั้นแล้วยังต้องเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในค่านิยม ความคาดหวังของบุคคลฝ่ายต่างๆ นั้น จะต้องได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบจากการดำเนินงาน ตลอดจนยุทธศาสตร์ขององค์การ

1.3 ความสำคัญของการบริหารยุทธศาสตร์

การบริหารยุทธศาสตร์มีความสำคัญต่อองค์การทุกองค์การ โดยเฉพาะผู้ที่ผู้นำ ขององค์การ ที่ต้องศึกษาเกี่ยวกับการบริหารยุทธศาสตร์ เพื่อสร้างความได้เปรียบที่เหนือคู่แข่ง

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2539, หน้า 10) ได้อธิบายลักษณะและความสำคัญของ การบริหารยุทธศาสตร์มีดังนี้

1) การบริหารเชิงยุทธศาสตร์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ (Strategic management is aimed toward achieving organization wide goals) ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องเข้าใจเป้าหมายขององค์การว่าต้องการบรรลุความต้องการสูงสุดในท้องถิ่นหรือความต้องการในระดับโลก (Global) เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงความจำเป็นที่แตกต่างกันในแต่ละหน้าที่ผู้บริหารจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ทั้งหมดขององค์การ (Overall strategic management process)

2) การบริหารเชิงยุทธศาสตร์จะเกี่ยวข้องกับผู้ที่ได้ผลประโยชน์จากองค์การ (Strategic management considers a board range of stakeholders) ผู้ที่ได้ผลประโยชน์จากองค์การ (Stakeholders) หมายถึง กลุ่มต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจและการกำหนดนโยบายขององค์การ เช่น ลูกค้า (Customers) พนักงาน (Employees) ชุมชนในท้องถิ่น (Community) และผู้ถือหุ้น (Stockholders) กลุ่มเหล่านี้จะมีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จขององค์การ ฝ่ายต่างๆ อาจจะมีจุดมุ่งหมายที่ขัดแย้งกัน โดยการบริหารเชิงยุทธศาสตร์จะต้องพิจารณากลุ่มที่ได้ผลประโยชน์จากองค์การทุกกลุ่ม โดยให้เกิดความเหมาะสมที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังนั้นกลุ่มผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากองค์การจึงมีความสำคัญ

3) การบริหารเชิงยุทธศาสตร์นำมาซึ่งขอบเขตหลายช่วงเวลา (Strategic management entails multiple time horizons) ผู้บริหารควรศึกษาความต้องการขององค์การในระยะยาวและระยะสั้นด้วย

4) การบริหารเชิงยุทธศาสตร์จะเกี่ยวข้องทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Strategic management is concerned with both efficiency and effectiveness) โดยประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การกระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ถูกต้อง (Doing things right) โดยคำนึงถึงวิธีการ (Means) ใช้ทรัพยากร (Resource) ให้เกิดการประหยัด หรือสิ้นเปลืองน้อยที่สุด ส่วนประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง การกระทำให้ถูกต้อง (Doing the right things) โดยคำนึงความสามารถบรรลุเป้าหมาย (Goals) ที่กำหนดเอาไว้

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ (2552, หน้า 20) กล่าวว่า การจัดการเชิงยุทธศาสตร์มีประโยชน์ต่อองค์การ 4 ประการ คือ 1) กำหนดทิศทางขององค์การ (Set Direction) กระบวนการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ ช่วยให้ผู้บริหารเกิดความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงและมีวิสัยทัศน์ต่ออนาคตทำให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางดำเนินงานของธุรกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม 2) สร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติ (Harmony) การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ให้ความสนใจกับการกำหนด การประยุกต์ การตรวจสอบ และการควบคุมกลยุทธ์ขององค์การในฐานะเป็นระบบที่ประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญต่างๆ รวมเข้าด้วยกัน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวก่อให้เกิดวิสัยทัศน์และความเข้าใจร่วมกันในวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะทำให้การจัดสรรทรัพยากรและการดำเนินงานเป็นเอกภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์การ 3) สร้างความพร้อมให้แก่องค์การ (Provide Readiness) การศึกษา การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม และการกำหนดกลยุทธ์ ช่วยให้ผู้บริหาร และสมาชิกขององค์การเกิดความเข้าใจในภาพรวมและศักยภาพขององค์การ ตลอดจนอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมที่มีต่อองค์การ ทำให้องค์การมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงหรือความท้าทายของสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น 4) สร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน (Improve Competitive Efficiency) การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ช่วยสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพในการแข่งขันให้แก่ธุรกิจ เนื่องจากการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ช่วยพัฒนาความสามารถของผู้บริหาร ขณะเดียวกันช่วยเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพแก่สมาชิก และช่วยสร้างความเข้าใจและแนวทางการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและคู่แข่ง ช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจในภาพรวม ความต้องการขององค์การ และความสามารถในปัจจุบันขององค์การ จึงทำให้สามารถจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและ เป้าหมาย ซึ่งจะช่วยให้ธุรกิจดำเนินงานอย่างเหมาะสมและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

พิริยะ ผลพิรุฬห์ (2552, หน้า 3-4) กล่าวว่าประโยชน์และความสำคัญของการวางแผน ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 1) ช่วยให้ผู้บริหารตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงเห็นโอกาสใหม่ๆ เห็นข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นทำให้องค์การสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้ดีกว่าองค์การอื่น 2) ทำให้มีทิศทางใน

การดำเนินองค์การที่ชัดเจน เห็นถึงแนวทางที่องค์การต้อง ปฏิบัติ 3) ทำให้องค์การสามารถสร้างผลตอบแทน (Returns) ที่เหนือกว่าคู่แข่งชั้นได้ด้วยการสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) และสามารถรักษาข้อได้เปรียบนี้ไว้ 4) ยกระดับองค์การให้สามารถบรรลุประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ การมีต้นทุน การดำเนินการที่ต่ำลง และการมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) คือ การบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 5) ช่วยให้ผู้บริหารมีการทำงานแบบเชิงรุก (Proactive) คือ สามารถคาดการณ์เหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นมากกว่าที่จะเป็นฝ่ายรับ (Reactive and Defensive)

พิชามญช์ สมานรักษ์ (2557, หน้า 12-13) สรุปว่า การบริหารเชิงยุทธศาสตร์มีความสำคัญต่อองค์การอย่างมากโดยเฉพาะผู้บริหารในการวางแผนการดำเนินงานขององค์การทั้งในเรื่องของการกำหนดทิศทางขององค์การ ทำให้บุคคลในองค์การสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์สำคัญ โดยสามารถคาดการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อองค์การได้และสามารถนำกลยุทธ์มาใช้ได้อย่างเหมาะสม การเตรียมความพร้อมขององค์การ การสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้กับองค์การ สามารถสร้างผลตอบแทนได้มากกว่าคู่แข่ง การที่องค์การสามารถดำเนินงานได้ในลักษณะเชิงรุก มากกว่าการตั้งรับหรือการตามแก้ไขปัญหาที่หลัง โดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารเชิงยุทธศาสตร์คือ ผู้บริหารองค์การ

สุดใจ วันอุดมเดชาชัย (2556, หน้า 39-41) ได้สรุปความสำคัญของการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ มีดังนี้

- 1) การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ช่วยให้ผู้บริหารองค์การสามารถฉวยโอกาสจากสภาพแวดล้อมภายนอกได้ก่อนผู้อื่น เพราะผู้บริหารตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม อยู่เสมอ
- 2) การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ช่วยทำให้เกิดความกระจ่างชัดในการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การ และช่วยลดปัญหา รวมถึงข้อขัดแย้งต่างๆ ในการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื่องจากองค์การเปิดโอกาสให้ผู้บริหารทุกระดับมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การ
- 3) การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ช่วยพัฒนาและสนับสนุนให้เกิดการประสานงาน ของฝ่ายต่าง ๆ รวมถึงมีวิธีการควบคุมการดำเนินงานที่ดีขึ้น
- 4) การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ช่วยลดผลกระทบจากความขัดแย้งของฝ่ายต่างๆ รวมทั้งการลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงให้เหลือน้อยที่สุด เพราะการจัดการเชิงกลยุทธ์ช่วย กระตุ้นหรือสนับสนุนให้ผู้จัดการของฝ่ายงานต่าง ๆ มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน
- 5) การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การดีขึ้น เพราะผู้บริหารสามารถตัดสินใจวางแผนการดำเนินงานได้ดีขึ้น
- 6) การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ช่วยให้องค์การสามารถจัดสรรเวลาทรัพยากรของ องค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพในการฉวยโอกาสจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ
- 7) การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ช่วยลดความสูญเสียในเรื่องของเวลา และการใช้ ทรัพยากรขององค์การ เพราะช่วยลดข้อผิดพลาดในการดำเนินงานขององค์การ
- 8) การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ช่วยสนับสนุนให้เกิดการติดต่อสื่อสารระหว่างพนักงานภายในองค์การ เพราะการติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อความสำเร็จของการจัดการเชิงกลยุทธ์
- 9) การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ช่วยในการหล่อหลอมพฤติกรรมส่วนบุคคลของ พนักงานทุกคนในองค์การ ให้มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันในการบรรลุวัตถุประสงค์องค์การตามที่ตั้งไว้

10. การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ช่วยทำให้เกิดความกระจ่างชัดในเรื่องความรับผิดชอบในแต่ละบุคคล เพราะผู้จัดการทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเท่ากับเป็นข้อผูกมัดที่พนักงานมีต่อองค์การในการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

11. การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ช่วยสนับสนุนหรือช่วยกระตุ้นให้พนักงานองค์การ คิดไปข้างหน้า หรือในอนาคต ทำให้พนักงานมีทัศนคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวให้ทันกับสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง ซึ่งส่งผลดีต่อความสามารถในการแข่งขันขององค์การในระยะยาวอย่างยั่งยืน

12. การจัดการเชิงยุทธศาสตร์สนับสนุนให้การดำเนินงานขององค์การในรูปแบบเชิงรุกมากกว่าที่จะบริหารงานในรูปแบบเชิงรับ ซึ่งเหมาะสมกับการบริหารงานในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้องค์การสามารถฉกฉวยโอกาสจากสภาพแวดล้อมภายนอก โดยสอดคล้องกับจุดแข็งและจุดอ่อนของสภาพแวดล้อมภายในองค์การ

13. การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ช่วยทำให้เกิดความกระจ่างชัดในเรื่องความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์การ และทำให้องค์การเข้าใจกลยุทธ์ของคู่แข่งได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารองค์การสามารถวางแผนกลยุทธ์ขององค์การได้ว่า องค์การควรจะทำเนิงานอย่างไร เพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

14. การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ช่วยสนับสนุนให้เกิดการกระจายอำนาจในกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการวางแผนที่ต้องเกี่ยวข้องกับผู้จัดการ ระดับล่างและพนักงานขององค์การในทำนองเดียวกัน ถ้าพนักงานยังมีส่วนร่วมในการวางแผน มากเท่าใด พนักงานก็ยิ่งเต็มใจมากขึ้นเท่านั้นในการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การ

15. การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ช่วยกระตุ้นให้ผู้บริหารและพนักงานขององค์การได้ ตระหนักถึงโอกาส ภัยคุกคาม จุดแข็ง และจุดอ่อนขององค์การ รวมถึงทิศทางดำเนินงานที่ชัดเจนขององค์การ

1.4 กระบวนการบริหารยุทธศาสตร์

ในการบริหารจัดการองค์การให้ประสบความสำเร็จในอนาคต ผู้บริหารนอกจากจะมีความรู้ด้านการบริหารแล้วจะต้องเข้าใจถึงการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ สิ่งสำคัญก็คือ การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมเพื่อการปรับตัวให้ทันท่วงทีต่อเหตุการณ์ นอกจากนี้แล้วยังต้องเข้าใจถึงการกำหนดยุทธศาสตร์และการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ

พัทตร์ผจง วัฒนสินธุ์ และ พสุ เดชะรินทร์ (2542, หน้า 31) กล่าวว่า กระบวนการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดทิศทางขององค์การ (Direction Setting) ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดทิศทางวิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์การ

2. การวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ขององค์การ (Strategic Analysis) ซึ่งได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน

3. การจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์การ (Strategic Formulation) คือการนำยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่จัดทำไว้นำมาสู่ภาคปฏิบัติจริง

4. การประเมินและควบคุมกลยุทธ์ (Evaluation and control) คือกระบวนการซึ่งผู้บริหารได้ติดตามอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินว่ายุทธศาสตร์นั้นๆ ได้รับการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สมยศ นาวิการ (2545, หน้า 9-13) กล่าวว่ากระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ มีส่วนสำคัญอยู่ 2 ส่วน คือ การวางแผนกลยุทธ์ และการควบคุมกลยุทธ์ สำหรับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ จะมี 7 ขั้นตอน ดังนี้

1) การประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์การ โดยจุดแข็งคือ ข้อได้เปรียบภายในขององค์การที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายขององค์การ ส่วนจุดอ่อนจะตรงข้ามกับจุดแข็ง โอกาสคือ สถานการณ์ภายนอกที่ให้โอกาสต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การ อุปสรรคจะตรงข้ามกับโอกาส โดยอุปสรรคจะหมายถึง สถานการณ์ภายนอกที่สร้างอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การ

2) การกำหนดภารกิจขององค์การ โดยภารกิจคือเหตุผลของการดำรงอยู่ของ องค์การ และมีความสำคัญอย่างมาก เพราะว่าการกิจจะกำหนดขอบเขตการดำเนินงานขององค์การ และมีผลกระทบต่ออนาคตขององค์การ

3) การกำหนดปรัชญาและนโยบายขององค์การ ปรัชญาแสดงให้เห็นถึงค่านิยมและความเชื่อขององค์การ สำหรับนโยบายจะให้แนวทางแก่สมาชิกในองค์การ และสร้างข้อจำกัดอย่างกว้างๆ ในการตัดสินใจของผู้บริหาร

4) การกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ผลสำเร็จที่องค์การโดยรวมต้องการ บรรลุภายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์จะถูกถ่ายทอดเป็นผลสำเร็จที่เฉพาะเจาะจง เพื่อการบรรลุภารกิจขององค์การ

5) การกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์การ คือ หนทางไปสู่จุดหมาย โดยจะชี้ให้เห็นถึงการ บรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

6) การดำเนินกลยุทธ์ขององค์การตามแนวคิดของ สเกนดั้น และโฮเฟอร์ (อ้างใน พิชามญชฺ์, 2557, หน้า 12) ต้องใช้เครื่องมือของการบริหาร 3 กลุ่ม คือ

6.1) โครงสร้างทางกายภาพ การแบ่งงานกันทำ การจัดแผนงาน การประสานงาน การมอบหมายอำนาจหน้าที่ และองค์การที่ไม่เป็นทางการ

6.2) กระบวนการ ระบบการจัดสรรทรัพยากร ระบบข้อมูล ระบบการประเมินผลงาน ระบบผลตอบแทน ระบบการคัดเลือก การพัฒนา และการเลื่อนตำแหน่ง

6.3) พฤติกรรมระหว่างบุคคล แบบของความเป็นผู้นำ และการใช้อำนาจ

7) การควบคุมกลยุทธ์ขององค์การ โดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับการวัดผลงาน เป็นการเปรียบเทียบระหว่างผลงานที่วัดได้และผลงานที่วางแผนไว้

ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ (2544, หน้า 20) ได้กล่าวถึงการบริหารองค์การยุคใหม่นั้นจะต้องนำกระบวนการบริหารเชิงยุทธศาสตร์มาใช้ โดยองค์การแต่ละองค์การจะต้องมีแผนยุทธศาสตร์สำหรับการบริหารจัดการ ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดแก่ผู้รับบริการ ซึ่งแผนยุทธศาสตร์นั้นๆ จะประกอบด้วยหลักเกณฑ์สำคัญ ดังนี้

1) วิสัยทัศน์ (Vision) ได้แก่การกำหนดทิศทางขององค์การว่า ในอนาคตจะก้าวไปในทิศทางใด จะต้องมีการปฏิบัติงานหรือดำเนินการอะไรบ้าง

2) พันธกิจ (Mission) ได้แก่ หน้าที่หรือภารกิจขององค์การที่มีต่อส่วนรวม ซึ่งเป็นอำนาจหรือความสามารถในการดำเนินการที่ได้มา โดยอาศัยกฎหมายหรือการมอบหมายจากประชาชน

3) ยุทธศาสตร์หลัก (Strategy) ได้แก่ มาตรการหรือยุทธศาสตร์หลักที่นำมาใช้แล้วจะส่งผลให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

4) การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ (Implementation) ได้แก่ กระบวนการปฏิบัติงานหรือวิธีดำเนินการที่จะนำวิสัยทัศน์ขององค์การไปสู่การปฏิบัติให้สำเร็จเป็นรูปธรรมตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้การกำหนดวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติตามกลยุทธ์ จะต้องอาศัยแผนปฏิบัติการและแผนโครงการที่วางไว้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์

วิเชียร วิทยอุดม (2550, หน้า 55) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลัก 5 ประการ ของการบริหารยุทธศาสตร์ คือ

1) การกำหนดภาระหน้าที่ วิสัยทัศน์และเป้าหมาย โดยภาระหน้าที่ (Mission) คือจุดมุ่งหมายและคุณค่าพื้นฐานขององค์การ วิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์การ ขอบเขตของการดำเนินการที่เป็นเหตุผลขององค์การสร้างขึ้นมา ซึ่งขอบเขตจะกว้างหรือแคบขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายขององค์การเป็นสำคัญ วิสัยทัศน์ (Vision) คือ การมองภาพในอนาคตที่ทำให้เป็นจริงหรือความสามารถที่คิดว่าเสมือนความใฝ่ฝันถึงอนาคต วิสัยทัศน์เป็นสิ่งที่ท้าทาย และเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับองค์การที่จะเป็นตัวชี้แนะแนวทางการบริหารองค์การและสร้างความทะเยอทะยานในระดับสูงในการที่จะนำองค์การบรรลุเป้าหมายได้ เป้าหมาย (Goal) เป็นผลได้มาจากภาระหน้าที่ (Mission) และวิสัยทัศน์ (Vision) ขององค์การโดยที่ผู้บริหารระดับสูงขององค์การเป็นผู้กำหนดเป้าหมายของกลยุทธ์ เป็นความมุ่งหวังในอนาคตขององค์การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การได้ ซึ่งใช้เป็นตัวกำหนดทิศทางการทำงานในองค์การให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

2) การวิเคราะห์ถึงโอกาสและอุปสรรคภายนอก การบริหารยุทธศาสตร์ที่ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับความเที่ยงตรงของการประเมินสภาพแวดล้อมทั้งหมดและการวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมหรือการคาดการณ์ถึงแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และควรมีความรู้ในเรื่องเทคนิคการคาดการณ์ การตัดสินใจโดยใช้คณิตศาสตร์ที่มีความซับซ้อนในการช่วยตรวจสอบความสัมพันธ์ของระบบ ซึ่งผู้บริหารควรมีข้อมูลเพียงพอที่จะใช้ในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง และตัดสินใจอย่างเป็นกลางและไม่มีอคติเอนเอียงไปทางใดทางหนึ่ง เพื่อให้สามารถคาดการณ์ถึงแนวโน้มในอนาคตได้อย่างถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น

3) การวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนภายในองค์การ โดยจุดแข็ง (Strengths) หมายถึง ลักษณะภายในองค์การที่ทำให้มีความได้เปรียบเชิงการแข่งขันและความสามารถอื่นๆ ที่มีผลเชิงบวกให้แก่องค์การ โดยองค์การสามารถนำจุดแข็งมาใช้ในการปฏิบัติงานในองค์การสามารถประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ส่วนจุดอ่อน (Weaknesses) หมายถึง ลักษณะภายในองค์การที่เป็นอุปสรรคขัดขวางในการปฏิบัติงานขององค์การและมีผลเชิงลบแก่องค์การ ในการดำเนินงานขององค์การควรปิดบังจุดอ่อนและปกป้องตนเองไม่ให้องค์การอื่นล่วงรู้ เพราะทำให้องค์การเสียเปรียบคู่แข่งได้ โดยการวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนภายในองค์การนั้นเป็นการตรวจสอบโครงสร้างองค์การโดยรวมทั้งหมดว่ามีประสิทธิภาพต่อการดำเนินการอย่างไร มีความสามารถของการบริหารจัดการในองค์การที่จะพยายามสร้างเป้าหมายเพื่อป้องกันจุดแข็งที่สามารถแข่งขันได้และมองหาจุดอ่อนเพื่อจัดการกับจุดอ่อนโดยหาวิธีเพื่อดำเนินการอย่างเหมาะสม

4) การวิเคราะห์ SWOT และการสร้างกลยุทธ์ หลังจากที่ได้วิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกแล้ว ผู้บริหารต้องตัดสินใจกำหนดกลยุทธ์ขององค์การและกลยุทธ์การทำงานขององค์การ โดยการเปรียบเทียบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด คือ การวิเคราะห์ SWOT เพื่อหาจุดแข็งขององค์การแล้วหาโอกาสพร้อมกับการกำจัดอุปสรรค และบรรเทาจุดอ่อนภายในองค์การ

การวิเคราะห์ SWOT ช่วยให้ผู้บริหารสามารถสรุปข้อเท็จจริงที่มีความสำคัญ และสามารถคาดการณ์การวิเคราะห์ภายในและภายนอก จำแนกให้เป็นทางเลือกกลยุทธ์และทำการประเมินกลยุทธ์ในหลายๆ

รูปแบบ และตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ที่ช่วยส่งเสริมให้องค์การนั้นสามารถใช้จุดแข็ง และจำกัดจุดอ่อน และหาโอกาสได้อย่างเต็มที่

5) การควบคุมกลยุทธ์ ระบบการควบคุมกลยุทธ์ได้รับการออกแบบให้สนับสนุนผู้บริหารในการประเมินผลความก้าวหน้าขององค์การพร้อมกันกับกลยุทธ์ และเมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นก็จะต้องมีมาตรการแก้ไข ระบบต้องให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพและมีความยืดหยุ่นในการปรับให้เข้ากับเงื่อนไขที่เปลี่ยนไป ถ้าระบบสามารถควบคุมได้ทั้งหมด องค์การจะต้องพัฒนาระบบชี้วัดระบบข้อมูล และกลไกเฉพาะด้านที่สามารถควบคุมถึงความก้าวหน้าได้

สุดใจ วันอุดมเดชาชัย (2556, หน้า 19) กล่าวว่าองค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ สามารถแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) การตรวจสอบสภาพแวดล้อมหรือการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันในด้านต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงานขององค์การ โดยเริ่มจากการตรวจสอบการประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการระบุถึงปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Factors) โดยปัจจัยดังกล่าวเป็นตัวกำหนดอนาคตขององค์การ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยตัวแปร 2 ตัว คือ โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) สำหรับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) เป็นการวิเคราะห์ตัวแปร 2 ตัวแปร คือ จุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในองค์การประกอบด้วย โครงสร้างองค์การ วัฒนธรรมองค์การ และทรัพยากรองค์การ

2) การกำหนดยุทธศาสตร์ หมายถึง การจัดทำแผนระยะยาว เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพ โดยเหมาะสมกับโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ รวมทั้งจุดอ่อน จุดแข็งจากสภาพแวดล้อมภายในองค์การ การกำหนดยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การกำหนดพันธกิจขององค์การ การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจงที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ การพัฒนายุทธศาสตร์ และการกำหนดนโยบาย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

3) การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) หมายถึงกระบวนการดำเนินงานที่นำยุทธศาสตร์และนโยบายที่กำหนดไว้แล้วมาปฏิบัติ ด้วยการพัฒนาจัดทำโปรแกรมการดำเนินงานงบประมาณ และวิธีการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงานดังกล่าวอาจนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์การ โครงสร้างองค์การ และระบบการจัดการทั่วทั้งองค์การโดยทั่วไป

4) การควบคุมและการประเมินผล (Evaluation and Control) การควบคุมและการประเมินผลยุทธศาสตร์ เป็นกระบวนการที่องค์การใช้ในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานทั้งองค์การ โดยการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับผลการดำเนินงานที่ต้องการ

1.5 ปัจจัยที่ทำให้การบริหารยุทธศาสตร์ประสบผลสำเร็จ

ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้การบริหารยุทธศาสตร์ประสบผลสำเร็จที่สำคัญ 10 ประการ (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ 2554, หน้า 67) ได้แก่

- 1) การมีภาวะผู้นำ
- 2) การมีบุคลากรที่เหมาะสม
- 3) การจูงใจที่เหมาะสม
- 4) การมีกระบวนการและกิจกรรมที่เหมาะสม

- 5) การมีวัฒนธรรมของหน่วยงานที่เหมาะสม
- 6) การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์กับแผนปฏิบัติการและงบประมาณ
- 7) การสื่อสารและถ่ายทอดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

2.1 ความหมายและองค์ประกอบของการท่องเที่ยว

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization หรือ WTO) มีการกล่าวถึง การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางใดๆ ก็ตามที่เป็นการเดินทางตามเงื่อนไขสากล 3 ประการ ดังนี้ ประการที่ 1 การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว แต่ไม่ใช่ไปตั้งหลักแหล่งเป็นการถาวร ประการที่ 2 การเดินทางนั้นเป็นไปได้ด้วยความสมัครใจ หรือความพึงพอใจของผู้เดินทางเอง ไม่ใช่เป็นการถูกบังคับ ไม่ใช่เพื่อทำสงคราม ประการที่ 3 เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่ไม่ใช่ประกอบอาชีพหรือหารายได้ แต่เดินทางมาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเยี่ยมเยียนญาติมิตร เพื่อความเบิกบาน บันเทิงรื่นรมย์ เพื่อเล่นกีฬาต่างๆ เพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ และเพื่อติดต่อธุรกิจ

พอนด์ (Pond, 1993, p. 35) ให้ความหมายการท่องเที่ยว ว่าหมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการและการอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดความสุขในการเดินทาง (สุถี เสริฐศรี, 2557, หน้า 14)

ศรีัญญา เลิศมนไพโรจน์ (2550, หน้า 20) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวของการเดินทางของบุคคล จากที่อยู่อาศัยถาวรไปยังที่อยู่อาศัย ชั่วคราว เพื่อวัตถุประสงค์ที่ไม่ใช่หารายได้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวอาจก่อให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลที่ร่วมเดินทาง (นักท่องเที่ยวหรือแขกผู้มาเยือน)

Mill (1990, p.359) กล่าวว่า “การท่องเที่ยว หมายถึง การจัดกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความประทับใจ การบริการ และการสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว

Stevens (1985, p.3) สรุปว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปสู่สถานที่หนึ่งโดยวิธีการและวัตถุประสงค์ในการเดินทางที่ต่างกันหรือบางครั้งเมื่อเดินทางแล้วไม่กลับมาสถานที่เดิม

กนกวรรณ ดุงศรีแก้ว (2549, หน้า 12-13) กล่าวว่า การท่องเที่ยว คือ การเดินทางจากอีกที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ด้วยจุดประสงค์ทางการท่องเที่ยว การพักผ่อน หรือติดต่อธุรกิจ โดยมีการพักผ่อนค้างแรมหรือไปกลับภายในวันดังกล่าว

ชาติรี แก้วมา (2549, หน้า 11) กล่าวว่า “การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ในระยะใกล้หรือไกล โดยไม่มีรายได้เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวในครั้งนั้นๆ และไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือไปพำนักอยู่ประจำ แต่เดินทางเพื่อวัตถุประสงค์หลายๆ อย่าง เช่น เพื่อการพักผ่อน เพื่อหาความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพื่อประชุมสัมมนา หรือติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมเยียนญาติมิตร

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544, หน้า 15) ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การออกเดินทางเพื่อการทำกิจกรรม หรือผ่อนคลายความเครียด แสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ โดยมีเงื่อนไขว่า การเดินทางนั้นเป็นการเดินทางเพียงชั่วคราว ผู้เดินทางจะต้องไม่ถูกบังคับให้เดินทาง

ดังนั้น การท่องเที่ยว จึงเป็นคำที่มีความหมายกว้าง มิได้มีความหมายเพียงการเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการเคลื่อนย้ายประชากรจากแห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง รวมทั้งการเดินทางภายในประเทศและเดินทางระหว่างประเทศ การท่องเที่ยวจึงเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน มีกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ได้รับความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ในปัจจุบันการท่องเที่ยวจึงเป็นธุรกิจที่กว้างขวาง ความหมายของ การท่องเที่ยว นั้นอาจสรุปได้ในเงื่อนไข 3 ประการ คือ ประการแรก ต้องเดินทางจากถิ่นที่อยู่อาศัยไปยังที่อื่นชั่วคราว ประการที่สอง ต้องเดินทางไปด้วยความสมัครใจ และประการสุดท้ายเดินทางด้วยจุดมุ่งหมายใดๆ ก็ได้ ที่มีใช้เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้ (วรรณ วลัยวิช, 2539) การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการทางสังคมและ เศรษฐกิจโดยมีความสัมพันธ์โยงใยระหว่างนักท่องเที่ยว การบริการในการเดินทางท่องเที่ยว และจุดหมายปลายทาง

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวมี 3 ด้าน ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว (Tourism Resource) บริการการท่องเที่ยว (Tourism Service) และตลาดการท่องเที่ยว (Tourism Market) ซึ่งแต่ละองค์ประกอบหลักจะมีองค์ประกอบย่อยที่มีความสัมพันธ์กันดังนี้ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2540)

1) แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) แหล่งท่องเที่ยวนับว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญเป็น องค์ประกอบด้านอุปทานการท่องเที่ยว (Supply) ซึ่ง ปีเตอร์ (Peter, 1969 อ้างถึงใน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , 2540) ได้จัดหมวดหมู่ของแหล่งท่องเที่ยวเป็น 5 ประเภท ดังนี้คือ

1.1) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Culture Attractions) เป็นแหล่งท่องเที่ยวซึ่งแสดงออกถึงประเพณีต่างๆ (Traditional Attractions)

1.2) แหล่งท่องเที่ยวตามสภาพธรรมชาติ (Scenic Attractions) ซึ่งแสดงถึงความงดงามในรูปแบบต่างๆ ของภูมิประเทศ

1.3) แหล่งท่องเที่ยวประเภทที่ให้ความบันเทิง (Entertainment Attractions)

1.4) แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีลักษณะเฉพาะตัว (Specific Attractions)

2) บริการการท่องเที่ยว (Tourism Service) บริการที่รองรับการท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบด้านอุปทาน (Supply) ประเภทหนึ่ง ซึ่งไม่ได้เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว แต่เป็นบริการที่ตอบสนองความต้องการให้ความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยวซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวได้ เช่น การบริการที่สำคัญได้แก่ การคมนาคม สถานที่พักแรม อาหารและเครื่องดื่ม แหล่งจำหน่ายสินค้า การบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ แหล่งบันเทิง และกิจกรรมและบริการอื่นๆ ทั้งนี้รวมถึงโครงสร้างและสาธารณูปโภคพื้นฐานอื่นๆ ด้วย

3) การตลาดท่องเที่ยว (Tourism Marketing) เป็นการแสดงออกของอุปสงค์ (Tourism Demand) ซึ่งมีความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อพักผ่อนหรือเพื่อประกอบธุรกิจต่างๆ อีกทั้งการท่องเที่ยวมักจะเน้นที่ตัวนักท่องเที่ยวเอง หรือรวมถึงการส่งเสริมการขายและพัฒนาการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

ด้วยจากองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันและกัน และความสัมพันธ์ระหว่างระบบจะเกิดขึ้นได้ เมื่อนักท่องเที่ยวได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้อง โดยปกติแล้วทรัพยากรทางการท่องเที่ยวจะใช้อย่างไม่มีวันหมด เพราะการใช้ทรัพยากรจากการเที่ยวนั้นจะต้องใช้ความรู้สึกในการสัมผัส โดยไม่มีการเคลื่อนย้ายทรัพยากรเหล่านั้น

2.2 ความสำคัญของการท่องเที่ยว

ปรีชา แดงโรจน์ (2544, หน้า 30-31) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว ไว้เป็น 3 ด้านใหญ่ๆ คือ

1) ด้านการพัฒนา (Development) โดยเมื่อเกิดการเดินทางเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาความเจริญไปยังภูมิภาคอื่นๆ อาทิ ระบบสาธารณสุข ปลอดภัย การคมนาคม โรงแรม ภัตตาคารและร้านค้า

2) ด้านเศรษฐกิจ (Economics) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้ในรูปเงินตราประเทศเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับการผลิตด้านอื่นๆ โดยรายได้จากการท่องเที่ยวจะมีผลทวีคูณในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น และจะทำให้ผลผลิตส่วนรวมของประเทศมีค่าทวีกว่า 2 เท่าตัวและการท่องเที่ยวช่วยกระตุ้นให้เกิดผลผลิตหมุนเวียนภายในประเทศและยังมีการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ ทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้ยังเป็นการลดอัตราการว่างงานทำให้ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งมีผลต่อประเทศในเรื่องการเพิ่มขึ้นของรายได้รวมถึงรายได้ของรัฐบาลที่เพิ่มขึ้นในรูปของภาษีอากรประเภทต่างๆ

3) ด้านสังคม (Social) การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งในการมนุษยสัมพันธ์ของมนุษย์ในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และสร้างความเป็นมิตรไมตรีและความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าของบ้านและแขกผู้มาเยือนโดยการท่องเที่ยวมีบทบาทในการพัฒนาสร้างเสริมความเจริญในสังคมให้กับท้องถิ่นนั้นประชาชนก็มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามลำดับ อีกทั้งการท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือยังก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและจิตสำนึกในการอนุรักษ์อีกด้วย นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังช่วยขจัดปัญหาความเปลี่ยนแปลงของชุมชนเมืองกับชุมชนชนบทและที่สำคัญยังเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ให้เป็นที่รู้จักแก่ประชาชนทั่วไปหรือผู้ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน

2.3 ปัจจัยของการท่องเที่ยว แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.3.1 สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) หมายถึง สิ่งที่สามารถดึงดูดหรือโน้มน้าวใจให้เกิดความสนใจปรารถนาที่จะไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ที่นักท่องเที่ยวไปเยือนจะต้องเป็นพื้นที่ที่มีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญในแหล่งท่องเที่ยวจะมีจุดที่เป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวจุดหนึ่งหรือหลายจุดก็ได้ ถ้ามีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวหลายจุด แหล่งท่องเที่ยวนั้นจะมีนักท่องเที่ยวและสนใจนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวกันมาก สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ (1) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่ธรรมชาติให้มา (Natural Attraction Factors) คือ ความงามตามธรรมชาติที่สามารถดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปเที่ยวในพื้นที่นั้น เช่น หาดทรายที่สวยงาม สภาพป่า และชีวิตสัตว์ป่า เป็นต้น (2) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (Historical and Cultural Attraction Factors) เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นแล้วสามารถดึงดูดใจให้มนุษย์ไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น สิ่งก่อสร้าง ที่เป็นสถาปัตยกรรม ได้แก่ วัด วัง เมืองโบราณ เป็นต้น วิถีชีวิตจากการกระทำของคน เช่น ตลาดน้ำ ก็เป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มนุษย์ทำให้เกิดขึ้นมา รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่คนเราสร้างขึ้นมา เช่น การแข่งกีฬา การแสดง การจัดเทศกาล เช่น งานเทศกาลอาหาร งานเทศกาลผลไม้ เป็นต้น

2.3.2 สิ่งอำนวยความสะดวก (Facility) หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่รองรับการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปได้อย่างสะดวกสบายที่สำคัญมากที่สุดคือ เรื่องที่พักแรมไม่ว่าจะเป็นที่พักในรูปแบบโรงแรม รีสอร์ท บังกะโล เกสต์เฮาส์ สิ่งสำคัญอันดับรองลงมา คือ การบริโภคจึงต้องมีร้านอาหารบริการสำหรับนักท่องเที่ยว ตลอดจนข่าวสารข้อมูลเพื่อการเดินทางไว้บริการนักท่องเที่ยว

2.3.3 การเข้าถึงได้ (Accessibility) หมายถึง การไปถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ คือ ต้องมีการคมนาคมขนส่งนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก

ปัจจัยในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไปตามความพึงพอใจหรือความต้องการที่จะได้รับการไปท่องเที่ยว โดยที่บางคนต้องการไปท่องเที่ยวธรรมชาติอย่างเดียว แต่บางคนอาจจะต้องการความสะดวกสบายในเรื่องของที่พักร้านอาหาร เป็นต้น

2.4 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เป็นอุตสาหกรรมที่นำรายได้ให้แก่ประเทศ สำหรับความหมายของคำว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง อุตสาหกรรมที่จัดให้มีหรือให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้ง ภายในและภายนอกราชอาณาจักรโดยมีค่าตอบแทนและหมายรวมถึง

- 1) ธุรกิจนำเที่ยว
- 2) ธุรกิจโรงแรมนักท่องเที่ยว
- 3) ธุรกิจภัตตาคาร สถานบริการ และสถานที่ตากอากาศสำหรับนักท่องเที่ยว
- 4) ธุรกิจการขายของที่ระลึกหรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว
- 5) ธุรกิจการกีฬาสำหรับนักท่องเที่ยว
- 6) การดำเนินงานนิทรรศการงานแสดงงานออกร้าน โฆษณาเผยแพร่ หรือการดำเนินงานอื่นใด โดยมีความมุ่งหมายเพื่อชักนำหรือส่งเสริมให้มีการเดินทางท่องเที่ยว

ชุดิมา รุ่งประพันธ์ (2549, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวว่า หมายถึง อุตสาหกรรมที่มีการดำเนินงานในธุรกิจขนาดใหญ่ ประกอบด้วยธุรกิจหลากหลายประเภท เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งต้องใช้บริการธุรกิจที่ต้องมีการจัดการวางแผนขององค์กร การดำเนินการ การประเมินผล และการพัฒนา ซึ่งใช้งบประมาณจำนวนมาก

ลักษณะของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548, หน้า 46-48) มีดังนี้

- 1) เป็นอุตสาหกรรมที่จับต้องไม่ได้
- 2) ไม่สามารถจัดส่งให้แก่ผู้ซื้อถึงที่
- 3) ไม่มีขีดจำกัดในการผลิตและจัดจำหน่าย
- 4) ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานของการผลิตได้ยาก
- 5) มีลักษณะสูญเสีย
- 6) เป็นอุตสาหกรรมที่มีอุปสงค์ไม่แน่นอน
- 7) เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมาก จากความหมายของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่

กล่าวมาในข้างต้น นั้นอาจกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการบริการ ที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับงานบริหารหลายๆ อย่างเข้าด้วยกัน

โดยสรุป การท่องเที่ยวจึงเป็นกระบวนการทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน คือ ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Resource) บริการท่องเที่ยว (Tourism Service) และการตลาด การท่องเที่ยว (Tourism Market of Tourist) แต่องค์ประกอบย่อยๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน เป็นเหตุและผลซึ่งกันและกัน ความแตกต่างของแต่ละรูปแบบการท่องเที่ยวจึงอยู่ที่ความแตกต่างในองค์ประกอบย่อยและความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั่นเอง (อรนุช ศิลปมณีพันธ์, 2547) ทั้งนี้ การท่องเที่ยวจึงเป็นปรากฏการณ์ของ

มนุษย์ที่สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับสภาพแวดล้อมทั้งที่เป็นธรรมชาติและวัฒนธรรมในการเดินทางไปท่องเที่ยวแต่ละสถานที่ย่อมมีจุดหมายของการเดินทางไปท่องเที่ยวที่ต่างกัน

2.5 การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Tourism Development)

หมายถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวที่มุ่งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมพร้อมกันไปในขณะเดียวกันก็ให้ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วม และได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน หลักการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนนั้น จึงประกอบด้วยหลักการที่สำคัญอยู่ 10 ประการ คือ

1. อนุรักษ์โดยใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using resource sustainable) หมายถึง ต้องมีวิธีการจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เดิม ทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมอย่างเพียงพอหรือใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้อย่างประหยัดต้องคำนึงถึงต้นทุนอันเป็นคุณค่า คุณภาพของธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรนั้น ต้องคงความเป็นเอกลักษณ์อย่างดั้งเดิมไว้ให้มากที่สุด เกิดผลกระทบอันเป็นผลเสียน้อยที่สุด โดยการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านประยุกต์กับเทคโนโลยีแบบใหม่ การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดอย่างเหมาะสมจะสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยาวนาน

2. ลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นกับการลดของเสีย (Reducing overconsumption and waste) ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันวางแผนการจัดการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพหรือจัดหาทรัพยากรอื่นที่มีคุณสมบัติและมีคุณภาพเหมือนกันใช้ทดแทนกันได้ เพื่อลดการใช้ทรัพยากรที่หายาก ส่วนการลดของเสีย เช่น ขยะปฏิภูลต้องหาวิธีการจัดการโดยการแยกประเภทขยะ ขยะแห้งอาจนำระบบการหมุนเวียนการใช้ การใช้ซ้ำ และการแปรรูปกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Reuse Renew Recycle) ขยะเปียกอาจนำไปทำปุ๋ยอินทรีย์และนำหมักปุ๋ยจุลินทรีย์ได้

3. รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม (Maintain diversity) ต้องวางแผนขยายรากฐานการท่องเที่ยว โดยการรักษาและส่งเสริมให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม โดยการเพิ่มคุณค่าและมาตรฐานการบริการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาในการท่องเที่ยว ณ สถานที่นั้นนานขึ้นหรือกลับไปเที่ยวซ้ำอีก

4. ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating tourism into planning) ต้องมีการประสานแผนการพัฒนาในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล, อบต.) แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาของกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อให้การพัฒนาการทำงานในสถานที่ท่องเที่ยวเดียวกันมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น

5. นำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น (Supporting local economy) ต้องประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานรัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยสรรหาความโดดเด่นของทรัพยากรในท้องถิ่นนำไปประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเที่ยวให้มากขึ้นเป็นการสร้างรายกระจายสู่ประชากรที่ประกอบการในท้องถิ่น

6. การมีส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น (Involving local communities) ต้องร่วมทำงานกับท้องถิ่นแบบเป็นองค์รวม (Participation Approach) โดยเข้าร่วมในลักษณะหน่วยงานร่วมจัด เช่น เป็นหน่วยงานร่วมทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ เป็นหน่วยงานร่วมวิเคราะห์ หรือร่วมแก้ปัญหาด้วยกัน เป็นหน่วยงานร่วมส่งเสริมการขายการท่องเที่ยวด้วยกัน เป็นต้น

นอกจากนั้น ยังต้องประสานเครือข่ายระหว่างองค์กรและท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

7. มีการประชุมกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน (Consulting stakeholders and the public) ต้องมีการประสานกับประชาคมในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ ร่วมประชุมหารือทั้งการเพิ่มศักยภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยว การประเมินผลกระทบท่องเที่ยว การแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการตลาด โดยจัดการประชุมกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน เป็นการลดข้อขัดแย้งในด้านผลประโยชน์ที่ต่างกัน

8. การพัฒนาบุคลากร (Training staff) ต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความรู้ การฝึกอบรม การส่งเจ้าหน้าที่ดูงานอย่างสม่ำเสมอให้มีความรู้ มีแนวคิด และวิธีปฏิบัติในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นับเป็นการพัฒนาบุคลากรในองค์กร และเป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยว

9. การจัดเตรียมข้อมูล คู่มือในการบริการข่าวสารการท่องเที่ยว (Marketing tourism responsibly) ต้องร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว ข่าวสารการบริการการขายให้พร้อมและเพียงพอต่อการเผยแพร่ อาจจัดทำในรูปสื่อทัศนูปกรณ์รูปแบบต่างๆ เช่น คู่มือการท่องเที่ยว คู่มือการตลาดการท่องเที่ยวในรูปเอกสาร แผ่นพับ หนังสือคู่มือ วีดีโอ แผ่นซีดีรอม เป็นต้น

10. ประเมินผล ตรวจสอบ และวิจัย (Undertaking research) จำเป็นต่อการแก้ปัญหาและเพิ่มคุณค่าคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว การลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยว โดยจะต้องมีการประเมินผล การตรวจสอบผลกระทบ และการศึกษาวินิจฉัยอย่างสม่ำเสมอ โดยการสอบถามผู้ใช้บริการโดยตรง การสอบถามความเห็นจากใบประเมินผลหรือการวิจัยตลาดการท่องเที่ยว เพื่อทราบผลของการบริการนำมาปรับปรุงและแก้ไขการจัดการการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความประทับใจและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

3. การบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาล

เทศบาล เป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง เป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเกิดขึ้นครั้งแรกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เริ่มจากการจัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ร.ศ.116 (พ.ศ.2440) ในส่วนภูมิภาคมีการตราพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลท่าฉลอม ร.ศ.124 (พ.ศ.2448) และมีวิวัฒนาการเรื่อยมาจนกระทั่งปี พ.ศ.2475 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศ ต่อมาในปี พ.ศ.2476 ได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ.2476 ขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายฉบับแรกว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารปกครองตนเองของเทศบาล จนกระทั่งในสมัยจอมพล ป.พิบูล-สงครามเป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ขึ้นใช้แทนกฎหมายเก่าทั้งหมด จนถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2552

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 13 พ.ศ.2552 ในมาตรา 7 กำหนดให้ท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้นๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร โดยกำหนดเทศบาลแต่ละประเภท ดังนี้

1. เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล พระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 9)

2. เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลเมือง พระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 10)

3. เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลนคร พระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 11)

ทั้งนี้การเปลี่ยนชื่อเทศบาลหรือเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลให้กระทำโดยพระราช-กฤษฎีกา (มาตรา 12) และเทศบาลที่ยกฐานะอาจถูกเปลี่ยนแปลงฐานะหรือยุบเลิกได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา การบริหารงาน ประกอบด้วย คณะผู้บริหาร คือ นายกเทศมนตรี รอง-นายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี และที่ปรึกษานายกเทศมนตรี จะทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบายแนวทางการปฏิบัติงานในการพัฒนาท้องถิ่น วางแผนดำเนินงาน เป็นผู้รับผิดชอบควบคุมจัดทำให้เป็นไปตามแผนนั้น ส่วนงานประจำทั้งหมดอยู่ในความรับผิดชอบของปลัดเทศบาล

สำหรับสภาเทศบาล จะทำหน้าที่การตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งกับตัวบทกฎหมาย ซึ่งใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปในเขตเทศบาล หรือปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล และตามที่กฎหมายบัญญัติและให้อำนาจไว้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในกรณีหลังนี้กฎหมายได้ให้อำนาจแก่สภาเทศบาลมากในการวางนโยบายและการควบคุมการบริหารงานของคณะผู้บริหาร การใช้อำนาจที่นับว่าสำคัญที่สุดของสภาเทศบาลในกรณีนี้คือ การพิจารณาตราเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี นับว่าสภาเทศบาลได้ใช้อำนาจอย่างสูงสุดในการบริหาร และควบคุมคณะผู้บริหาร

3.2 ประวัติความเป็นมาของเทศบาลเมืองหัวหิน

พ.ศ. 2480 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดูแลพื้นที่ตำบลหัวหิน และตำบลหนองแก กิ่งอำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เฉพาะในเขตสภาพตั้งบ้านเรือนที่ชายทะเลทิศตะวันตกเป็นเทศบาลตำบลหัวหิน มีพื้นที่รับผิดชอบ 72 ตารางกิโลเมตร ดานใต้ ตั้งตนจากหลักเขตหมายเลข 1 ซึ่งตั้งอยู่ทางด้านตะวันตกของทางรถไฟ และห่างจากทางรถไฟในเขตตำบลหนองแก กิ่งอำเภอหัวหิน อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 3 กิโลเมตร เป็นเส้นตรงตั้งได้ฉากกับทางรถไฟตรงหลักกิโลเมตรที่ 226 ซึ่งเป็นหลักเขตหมายเลข 2 จากหลักเขตหมายเลข 2 เป็นเส้นตรงตั้งได้ฉากกับทางรถไฟไปจดชานทะเลซึ่งเป็นหลักเขตหมายเลข 3 ด้านตะวันออกจากหลักเขตหมายเลข 3 เลียบชายทะเลไปทางทิศเหนือจดหลักเขตหมายเลข 4 ตรงเส้นเขตแดนระหว่างจังหวัดเพชรบุรีกับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านเหนือ จากหลักเขตหมายเลข 4 ถัดตามเส้นแบ่งเขตระหว่างจังหวัดเพชรบุรีกับ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ไปทางทิศตะวันตกจดหลักเขตหมายเลข 5 ซึ่งอยู่ห่างจากทางรถไฟ 3 กิโลเมตร ด้านตะวันตก จากหลักเขตหมายเลข 5 ขนานและห่างจากทางรถไฟ 3 กิโลเมตร ไปทางทิศใต้จดหลักเขตหมายเลข 1

ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. 2538 โดยขยายเขตเพิ่มเติมจากเดิม 72 ตารางกิโลเมตร เป็น 86.36 ตารางกิโลเมตร มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งขยายพื้นที่ลงไปทะเล 500 เมตรด้วย ระยะแรกการจัดตั้งเทศบาลตำบลหัวหินมีราษฎรประมาณ 4,000 คน มีบ้านเรือนประมาณ 500 หลัง และมีรายได้ประมาณ 30,000-40,000 บาท และเมื่อ พ.ศ.

2492 กิ่งอำเภอหัวหินยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอหัวหิน และต่อมาเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 ได้มีการประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงฐานะจากเทศบาลตำบลหัวหินเป็น เทศบาลเมืองหัวหิน

เทศบาลเมืองหัวหิน เป็นที่ตั้งของเขตพระราชฐาน คือ วังไกลกังวล ซึ่งเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ขณะแปรพระราชฐาน เทศบาลเมืองหัวหินยังเป็นเขตควบคุมมลพิษตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2539) และเป็นเขตพื้นที่ที่นำมาตราการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2547

3.3 โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน

ตามที่คณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ประกาศหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของเทศบาล เพื่อบังคับใช้ในงานบริหารงานบุคคลสำหรับพนักงานเทศบาล และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เหมาะสมกับลักษณะการบริหารงานและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยประกาศเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2545 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 11 พฤศจิกายน 2545 เป็นต้นไป ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ลงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2545 เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของเทศบาล หมวด 12 ข้อ 252 - ข้อ 259 และมติคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ครั้งที่ 9/2554 เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2554 เห็นชอบการแบ่งส่วนราชการภายใน และการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการภายในของเทศบาลเมืองหัวหิน เพื่อรองรับอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยเทศบาล กฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายอื่นที่กำหนดอำนาจหน้าที่ให้แก่เทศบาล จึงแบ่งส่วนราชการภายในและการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการภายในของเทศบาลเมืองหัวหินไว้ดังแผนภาพ (ประกาศเทศบาลเมืองหัวหิน เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการเทศบาลเมืองหัวหิน ลงวันที่ 30 กันยายน 2554)

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างของเทศบาลเมืองหัวหิน

ที่มา: /www.huahin.go.th, (2561)

สำหรับหน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของงานส่งเสริมการท่องเที่ยว และงานสนับสนุนกิจการท่องเที่ยว คือ ฝ่ายอำนวยการ สำนักปลัดเทศบาล โดยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวมีหน้าที่ดังนี้

- (1) งานส่งเสริมและเผยแพร่การท่องเที่ยวของเทศบาลภายในประเทศ
- (2) งานควบคุมกิจการบริการท่องเที่ยวภายในประเทศของเทศบาลและหน่วยงานอื่น
- (3) งานต้อนรับ แนะนำ อำนวยความสะดวกและบริการนำเที่ยว รวมทั้งดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยว
- (4) งานประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจการ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในจังหวัดและเทศบาล
- (5) งานจัดทำรายงานและสถิติการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว
- (6) งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

งานสนับสนุนกิจการท่องเที่ยว มีหน้าที่ดังนี้

- (1) งานศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจและบริการท่องเที่ยว ตลอดจนปัจจัยพื้นฐานทางการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวใหม่และที่มีอยู่แล้ว
- (2) งานกำหนดมาตรฐานกฎเกณฑ์การท่องเที่ยว รวมทั้งตรวจสอบประเมินผลและ ให้คำแนะนำปรึกษาในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นไปตามแผน
- (3) ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมธุรกิจการท่องเที่ยวตามเหตุการณ์และความจำเป็น
- (4) งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

4. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4.1 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในพื้นที่

4.1.1 “วังไกลกังวล” ตั้งอยู่ห่างจากหัวหินไปทางทิศเหนือประมาณ 3 กม. บนถนนเพชรเกษม กม.ที่ 229 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นโดยใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์สำหรับใช้เป็นที่ประทับในฤดูร้อน และพระราชทานแด่สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หม่อมเจ้าอิทธิเทพสรรค์ กฤดากร ผู้อำนวยการกรมศิลปากรในสมัยนั้นเป็นผู้ออกแบบและเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง เริ่มก่อสร้างเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.2469 ต่อมาได้รับการซ่อมแซมและก่อสร้างเพิ่มเติมในสมัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ในบริเวณมีพระตำหนักหลายหลังมีชื่อคล้องจองกัน ได้แก่พระตำหนักเปี่ยมสุข ปลูก เกษม เอิบเปรม เอมปรีดี สร้างอยู่กลางอุทยานไม้ดอกไม้ประดับนานาพันธุ์ โดยมีพื้นที่ด้านหนึ่งติดชายทะเล นอกจากนั้นยังมีพิพิธภัณฑสถานเป็นพิพิธภัณฑสถานที่ได้รวบรวมหอยทุกชนิด

4.1.2 “อุทยานราชภักดิ์” ตั้งอยู่ภายในพื้นที่กองทัพบก อำเภอกอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้พื้นที่ก่อสร้างรวมทั้งสิ้น 222 ไร่เศษ เพื่อเป็นการเทิดทูนและประกาศเกียรติคุณสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งสยามตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์สำหรับให้กำลังใจพลและครอบครัวของกองทัพบก ซึ่งองค์ประกอบภาพรวมมีโครงสร้างหลักที่สำคัญจำนวน 3 ส่วนหลัก คือ 1) พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระบูรพกษัตริย์แห่งสยาม จำนวน 7 พระองค์ โดยพิจารณาเลือกพระมหากษัตริย์แต่ละยุคสมัยตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย จนถึงกรุงรัตนโกสินทร์ เช่น พ่อขุนรามคำแหงมหาราช สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นต้น 2) ลานอเนก

ประสงค์ มีเนื้อที่ประมาณ 91 ไร่ ใช้สำหรับกระทำพิธีที่สำคัญของกองทัพและรับรองบุคคลสำคัญจากต่างประเทศ 3) อาคารพิพิธภัณฑหรือห้องจัดแสดงนิทรรศการประวัติศาสตร์ โดยการค้นคว้า รวบรวม และจัดทำพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจที่สำคัญของบูรพกษัตริย์ไทย ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยจะดำเนินการจัดสร้างบริเวณด้านล่างของฐานพระบรมราชานุสาวรีย์

4.1.3 “อนุสรณสถานโผน กิ่งเพชร หรือ มานะ สีตอกบวบ” เป็นชาวอำเภอหัวหินโดยกำเนิดเกิดเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2478 มีชื่อเสียงโด่งดังด้านกีฬาหมัดมวยโดยเฉพาะมวยสากล เป็นที่โจษขานกันทั่วไป และเป็นแชมป์โลกคนแรกของประเทศไทยเมื่อวันที่ 16 เมษายน พ.ศ.2503 ภายหลังได้เสียชีวิตลงเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2525 เทศบาลตำบลหัวหินร่วมกับหน่วยงานภาครัฐบาล และเอกชน ได้รวมกันจัดหาทุนสร้างอนุสรณสถานโผน กิ่งเพชร ณ บริเวณชายหาดหัวหินใต้ทำพิธีเปิดงาน วันอนุสรณสถานโผน กิ่งเพชร เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2537

4.1.4 “สถานีรถไฟหัวหิน” หนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมในอำเภอหัวหิน ซึ่งเอกลักษณ์ของสถานีรถไฟแห่งนี้ คือ พลับพลาพระมงกุฎเกล้าฯ เป็นพลับพลาจัตุรมุข สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยพลับพลานี้มีไว้ในกรณีที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ เสด็จประทับทอดพระเนตรกองเสือป่า และลูกเสือทั่วประเทศทำการฝึกซ้อมยุทธวิธีเป็นประจำทุกปี หลังจากสิ้นรัชสมัยของพระองค์ การรถไฟแห่งประเทศไทยจึงได้รื้อถอนมาเก็บไว้ และเพื่อเป็นการรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2511 จึงได้มีการนำเครื่องอุปกรณ์ก่อสร้างของพลับพลาสนามจันทร์มาปลูกสร้างขึ้นใหม่ที่หัวหิน เพื่อเป็นที่ประทับขึ้นและลงรถไฟของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พร้อมตั้งชื่อใหม่ว่า “พลับพลาพระมงกุฎเกล้าฯ” ซึ่งถือเป็นสถานีรถไฟที่เชิดหน้าชูตาของชาวอำเภอหัวหิน และยังเป็นທີ່เก็บหัวรถจักรไอน้ำเก่าที่การรถไฟฯ สั่งซื้อมาจากประเทศอังกฤษ อีกทั้งยังเคยวิ่งให้บริการในเส้นทางรถไฟคอนสตรัคโลกครั้งที่ 2 อีกด้วย

4.1.5 “สวนสนประดิพัทธ์” อยู่ห่างจากหัวหินไปทางทิศใต้ประมาณ 9 กม. โดยมีทางแยกจากถนนเพชรเกษมที่กม. 240 เข้าไป ประมาณ 500 เมตร มีรถโดยสารจากหัวหินไปยังสวนสน ทุก 20 นาที สวนสนประดิพัทธ์อยู่ในความดูแลของศูนย์การทหารราบปราณบุรี บริเวณอยู่ติดกับชายหาดที่มีพื้ลักษณะเป็นบึงกะโล เรือนแถว และห้องพัก

4.1.6 “ชายหาดหัวหิน” สถานที่ยอดนิยมตลอดกาลของหัวหินนั่นก็คือชายหาดหัวหิน ซึ่งตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของตัวเมือง มีทางลงหาดอยู่ที่ถนนดำเนินเกษม สองข้างทางลงหาดมีโรงแรมและร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก โดยหาดหัวหินมีความยาวประมาณ 5 กิโลเมตร ทรายชาวละเอียดยเหมาะสำหรับเล่นน้ำทะเล

4.1.7 “หาดทรายน้อย” หาดทรายเล็กๆ บรรยากาศเงียบสงบ เหมาะสำหรับผู้ที่ชื่นชอบชายหาด คนจะไม่พลุกพล่าน สามารถที่จะแวะเที่ยวเขาเต่าได้ หาดทรายน้อยเป็นหาดทรายที่ยาวประมาณ 200 เมตร โอบล้อมไปด้วยภูเขา หาดทรายจะไม่ขาวสะอาดมาก น้ำทะเลไม่ลึก สามารถที่จะลงเล่นน้ำได้ หากหันหน้าออกสู่ทะเลจะเป็นเขาเต่า สวนด้านขวานั้นคือทุ่งทรายใหญ่ ปลายหาดทั้งสองด้านมีโขดหินธรรมชาติประดับอยู่อย่างสวยงาม โดยเฉพาะเขาทุ่งทรายใหญ่จะมีลักษณะเป็นแหลมหินสีดำขนาดใหญ่ยื่นออกไปในทะเล ดูสวยงามแปลกตา

4.1.8 “ชายหาดเขาตะเกียบ” อยู่ปลายสุดหาดหัวหินไปทางทิศใต้ ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองหัวหิน นั่งรถมาทางทิศใต้ ห่างตัวเมืองประมาณ 6 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 10 นาทีชายหาดเขา

ตะเกียบมีความยาวประมาณ 1.5 กิโลเมตร มีความลาดชันน้อย ทรายขาวละเอียด บริเวณชายหาดมีร้านอาหาร และเบนแหล่งขายปูมาสดที่ขึ้นชื่อของหัวหิน มีที่พัก และร้านขายของที่ระลึกมากมายไว้บริการ

4.1.9 “หาดหัวดอนหรือหาดตะเกียบฝั่งทิศใต้” อยู่ทางฝั่งทิศใต้ของเขาตะเกียบ ติดกับปากคลองตะเกียบ คลองตะเกียบนี้เป็นที่หลบลมพายุและมรสุมของเรือประมงขนาดเล็ก ชายหาดเริ่มตั้งแต่คลองตะเกียบไปจนถึงสวนสน เมื่อก่อนไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยวรู้จักมากนัก และไม่ค่อยเป็นที่สนใจ เนื่องจากเห็นว่าหาดทรายบริเวณนี้ไม่ขาวสะอาด แต่จริงๆ แล้วยหาดทรายบริเวณนี้มีสีแบบนี้มาช้านานแล้ว หาดหัวดอนนี้เหมาะแก่การเล่นน้ำทะเลเนื่องจากทางลงชายหาดมีหลายทาง ระดับน้ำไม่ลึก และมีร้านอาหาร ร้านค้าให้บริการหลายร้าน

4.1.10 “หาดเขาเตา” ตั้งอยู่ในตำบลหนองแก อำเภอหัวหิน อยู่ห่างจากตัวอำเภอหัวหินประมาณ 13 กิโลเมตรจากตลาดนัดไร่ไชยไปตามทางหลวงหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ลงใต้จนถึงกม.ที่ 243-244 เลี้ยวซ้ายตามทางรถไฟไปประมาณ 1 กิโลเมตรถึงวัดเขาเตา บริเวณเขาเตามีหาดทรายที่สะอาดและสวยงามอยู่ 2 แห่ง คือ หาดทรายน้อยและหาดทรายใหญ่ นอกจากนี้ยังมีเกาะขนาดเล็กอยู่ไม่ห่างจากชายฝั่งเท่าใดนัก บนเกาะมีเปลือกหอยชนิดต่างๆ ทับถมกันอยู่มากมาย และ ยังมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่หันพระพักตร์ออกสู่ทะเล หาดเขาเตา ชายหาดที่ทอดยาวประมาณ 2 กิโลเมตรนี้สวยงาม ทรายขาวสะอาด น้ำทะเลไม่ลึก เหมาะสำหรับลงเล่นน้ำ บรรยากาศเงียบสงบ อยู่ใกล้กับสวนสนประดิพัทธ์ ชวงน้ำลงจะปรากฏหาดทรายกว้างใหญ่นาเดินเล่นชมวิวิทิวทัศน์ เป็นสถานที่ที่เกี่ยวกับสวนสนประดิพัทธ์ สวนเขาเตาแม่จะเป็นภูเขาริมหาดลูกเล็กๆ แต่เมื่อขึ้นไปบนยอดเขาแล้วสามารถชมวิวิทิวทัศน์ของทะเลเห็นความสวยงามของชายหาดเขาเตา ชายหาดสวนสน ประดิพัทธ์ เกาะสิงโตได้อย่างสวยงาม

4.1.11 “สวนหลวงราชินี” ตั้งอยู่ที่ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สร้างขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2547 เป็นสวนสาธารณะระดับชุมชน แต่เดิมพื้นที่บริเวณนี้เป็นเส้นทางเชื่อมกับห้วยเพื่อเป็นทางน้ำป่าไหลลงทะเล มีลักษณะเป็น “ตะกาด” หมายถึงน้ำทะเลท่วมถึง และเป็นทางเข้ออกและเทียบเรือของหมู่บ้านชาวประมง ชาวบ้านละแวกนี้มีอาชีพหาปลาและเป็นหมู่บ้านชาวประมง โดยพื้นที่สาธารณะนี้มีเนื้อที่รวม 19 ไร่ ซึ่งสวนสาธารณะแห่งนี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจและส่งเสริมสุขภาพประชาชน ทั้งคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว รวมทั้งเป็นสถานที่จัดกิจกรรมสำคัญต่างๆ ของเมืองหัวหิน พื้นที่แบ่งเป็น 2 สวน ดังนี้ 1) สวนสาธารณะที่ติดทะเล 2) ลานกิจกรรมและกีฬาที่ไม่ติดทะเล

4.1.12 “เขา หิน เหล็ก ไฟ” จุดชมวิว เขา หิน เหล็ก ไฟ อยู่ห่างจากตัวเมืองหัวหินไปทางทิศตะวันตกประมาณ 3 กิโลเมตร สังเกตเห็นปายใหญ่ๆ สถานที่แห่งนี้เป็นจุดชมวิวและชม พระอาทิตย์ขึ้นที่สวยงามมากแห่งหนึ่ง ซึ่งสามารถชมวิวดูได้ 4 ทิศ จุดชมวิวนี้น่าสามารถมองเห็นตัวเมือง และอ่าวหัวหินโดยรอบบนยอดเขาเป็นพื้นที่ราบและผาหินที่สวยงาม แล้วยังเป็นที่ประดิษฐาน พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการชมวิวดู คือ เช้าตรู่และช่วงค่ำ

4.1.13 “วัดเขาไกรลาศ” ตั้งอยู่บนเขาเช่นเดียวกับวัดเขาตะเกียบ แต่ต่างกันตรงที่ว่าไม่มีทางให้รถขึ้นเราต้องเดินเท้าขึ้นบันไดไปเรียกเหงื่อกันได้มากทีเดียวแต่เมื่อขึ้นไปถึงบนเขามีพุทธสถานมากมายไว้กราบไหว้บูชา มีสถานที่ให้พุทธศาสนิกชนไปปฏิบัติธรรมนั่งสมาธิกันด้านบน และมีจุดชมวิวดูที่สวยงามมาก มองลงไปเห็นหมู่บ้านเขาตะเกียบ ชายหาดเขาตะเกียบได้

4.1.14 “วัดห้วยมงคล” แต่เดิมใช้ชื่อว่า “วัดห้วยคด” โดยอาศัย จากชื่อลำห้วยน้อยใหญ่ที่คดไปคดมา จึงนำมาใช้เป็นชื่อตั้งสถานที่ต่างๆ ใ้มาเป็นโรงเรียน วัด หมู่บ้าน ต่อมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงเสด็จมาในปี พ.ศ. 2495 ตั้งโครงการพระราชดำริแห่งแรกขึ้น และทรงได้พระราชทานนามใหม่จากห้วยคด เป็นห้วย “มงคล” ซึ่ง ปัจจุบันใช้เป็นทั้งชื่อหมู่บ้าน วัด โรงเรียน และโครงการต่างๆ มากมายตั้งอยู่ที่ ต.ทับใต้ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ วัดห้วยมงคลก่อตั้งในปี พ.ศ. 2507 จากที่พักสงฆ์เล็กๆ จนกระทั่งเป็นสำนักสงฆ์และเป็นวัดในเวลาต่อมา โดยมีหลวงพ่อบั้ง ปภาโส เป็นเจ้าอาวาสปกครองวัดองค์แรกในปี พ.ศ. 2507 – 2534 ต่อมาเจ้าอาวาสองค์ที่ 2 คือ พระครูปลัดสรสวรรค์ หรือพระอาจารย์ไพโรจน์ ไต่ปกครองวัดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 จนถึงปัจจุบันได้ดำริที่จะสร้างหลวงพ่อบั้งองค์ใหญ่ เพื่อสืบทอดและเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยได้รับความอุปถัมภ์จากท่านพลเอก วิเศษ คงอุทัยกุล รองสมุหราชองครักษ์ รวมสร้างถวายเป็น พระราชกุศลแด่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ 9 ครอบรอบ 72 พรรษา ในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งทรงเสด็จมาเป็นประธานหล่อเศียร ในวันที่ 10 มิถุนายน 2546 และทรงเสด็จมากราบนมัสการหลวงพ่อบั้ง เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2547 ปัจจุบันวัดห้วยมงคลยังเป็นสถานที่เผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นที่อบรมศีลธรรมแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา และยังเป็นศูนย์รวมของพุทธศาสนิกชนทั้งหลายที่มาสักการบูชาได้เขาถึงพระรัตนตรัยอีกด้วย ศาลพระพรหม เป็นสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์อีกแห่งหนึ่งของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยเฉพาะเป็นที่นับถือของชนชุมชนเขาตะเกียบอย่างมาก ศาลพระพรหมตั้งอยู่บนเขาสนามชัย ตำบลหนองแก อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระยะทางห่างจากตัวเมืองหัวหินไปทางใต้ประมาณ 5 กิโลเมตร ซึ่งผู้คนส่วนใหญ่มักเข้าไปกราบไหว้หรือบนบานสานกล่าว ณ ศาลแห่งนี้ โดยเปิดให้ผู้มีจิตศรัทธาเข้ามาสักการะได้ทุกวันสวนการเดินทางนั้นสามารถมาได้สะดวก โดยเดินทางมาจากหัวหินตามเส้นทางถนนเพชรเกษมมาถึงซอยหัวหิน 91 ให้เลี้ยวเข้ามาขับไปอีกประมาณ 200 เมตร จากนั้นจึงเลี้ยวขวาเข้าไปก็จะพบกับทางเข้าศาลท่านพ่อบั้ง ซึ่งบริเวณทางเข้าศาลแห่งนี้จะมีรั้วหัวใจดวงใหญ่เรียงกันสองข้างทางอย่างเป็นระเบียบสวยงาม และด้านขวาจะมีองค์พระแม่กวนอิมประดิษฐานอยู่ ความเปนมามากของศาลพระพรหม มีอยู่ว่า ดร. ผุสดี จิตรชุม ไต่บุรณะศาลครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2530 และบุรณะแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2542 ภายในตัวศาลประดิษฐานองค์พระพรหมทรงมี 4 พักตร์ หันพระพักตร์ออกไป 4 ทิศ รูปแบบการก่อสร้างเป็นสัญลักษณ์สื่อความหมายในเชิงคำสอนดังเช่นทั้ง 4 ด้านของบริเวณศาล จะมีบ่อ 4 บ่อ คือ บ่อดิน บ่อลม บ่อน้ำ และ บ่อไฟอยู่รอบๆ ซึ่งแต่ละจุดก็จะมีป้ายจารึกกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของแต่ละบ่อน่าสนใจเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ด้านหน้าของศาลแห่งนี้หันหน้าออกไปทางทะเล และอีก 3 ด้านโอบล้อมด้วยภูเขาจึงสามารถชมวิิวทัศน์อันงดงามของชายฝั่งทะเลและตัวเมืองหัวหิน

4.1.15 “น้ำตกปาละอู” ตั้งอยู่ในเขตปาละอู มีพื้นที่ประมาณ 273,125 ไร่ อุดมไปด้วยป่าไม้เขียวชอุ่ม และสัตว์ป่านานาชนิดอีกทั้งยังเป็นที่อยู่อาศัยของชาวกะเหรี่ยงจำนวนหนึ่ง ด้วย ปาละอูจัดอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน มีหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ปาละอูของกรมป่าไม้ ตั้งอยู่ไกลจากถนนน้ำก่อนถึงตัวน้ำตกประมาณ 2 กม. น้ำตกปาละอู ประกอบด้วยน้ำตกปาละอูใหญ่ และน้ำตกละอุน้อย ซึ่งไหลลดหลั่นกันมาอย่างสวยงามถึง 11 ชั้น สามารถลงเล่นน้ำได้ ช่วงที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวอยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเมษายน

4.1.16 “เกาะสิงห์โต” อยู่ทางทิศตะวันออกจากสวนสนประดิพัทธ์ ประมาณ 800 เมตร เป็นเกาะเล็กๆ รูปร่างคล้ายสิงห์โตนอนหมอบหันหน้ามาทางทิศเหนือ ซึ่งเหมาะสำหรับตกปลา แล่นเรือใบ และดำน้ำ สามารถเช่าเรือได้ที่หมู่บ้านเขาตะเกียบ ใช้เวลาเดินทางประมาณ 30-45 นาที

4.1.17 “วัดเขาตะเกียบ” ตั้งอยู่บนเขาตะเกียบภายในบริเวณวัดมรณีย์ เย็นสบาย บนวัดเขาตะเกียบจะมีฝูงลิงอาศัยอยู่จำนวนมาก บางตัวเป็นลิงที่ชุกชุมมากในหระมัดระวังสิ่งของที่นำติดตัวไปถวายให้ดี ที่หน้าบันไดทางขึ้นเขาจะมีวิหารหลวงปูทวดใหญ่ประชาชนได้สักการะกราบไหว้ เมื่อมาถึงวัดเขาตะเกียบแล้วไม่ควรพลาดที่จะขึ้นเขาเพื่อไปสักการะกราบไหว้พระบรมสารีริกธาตุเพื่อความเป้นสิริมงคล บันไดทางขึ้นเขาคอนข้างสูงสำหรับผู้สูงอายุควรค่อยๆ เดินขึ้นไปไม่ต้องรีบร้อน เมื่อขึ้นไปถึงยอดเขาจะเห็นพระวิหารสวยงามที่ด้านข้างของทางเขาไปสักการะพระบรมสารีริกธาตุจะมีพระพุทธรูปสี่ขาตั้งอยู่บริเวณโดยรอบวิหารจะมีระฆังแขวนอยู่ เมื่อมองลงไปด้านล่างจะเห็นสิ่งปลูกสร้างของวัดเขาตะเกียบ ปรานคา และรานขายของที่ระลึกต่างๆ จากดานบนนี้ยังสามารถมองเห็นตัวเมืองหัวหิน และชายหาดหัวหิน เปนแนวโค้งที่สวยงามชัดเจน

4.1.18 “อ่างเก็บน้ำเขาเตา” โครงการตามพระราชดำริแห่งแรกของกรมชลประทาน เกิดขึ้นที่หมู่บ้านเล็กๆ ติดทะเลใกล้เขาที่มีรูปร่างลักษณะเหมือนเตาที่ตำบลหนองแก อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีชื่อเรียกวาบ้านเขาเตา ชาวบ้านที่นี่มีอาชีพประมง แต่ในสมัยนั้นชีวิตความเป็นอยู่ยากลำบากกว่าที่เป็นในปัจจุบันมาก การเดินทางเป็นไปด้วยความยากลำบาก ถนนเป็นดินเลน เต็มไปด้วยหลุมบ่อ ไม่มีน้ำให้ดื่มกิน ชาวบ้านต้องไปหาบมาจากตาน้ำที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ดินก็ไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก อีกทั้งยังไม่มีน้ำสำหรับการปลูกพืชด้วย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เสด็จเยือนประชาชนในเขตหัวหินทรงเห็นความลำบากของประชาชนในหมู่บ้านเขาเตาซึ่งมีประชากรอยู่กันอย่างหนาแน่น แต่ขาดแคลนน้ำอุปโภค-บริโภค ชวงน้ำทะเลขึ้นสามารถไหลเข้าท่วมพื้นที่เกษตรทุ่งตะกาด (ตะกาด เป็นภาษาท้องถิ่น หมายถึง ที่ที่น้ำทะเลท่วมถึง เมื่อน้ำลงพื้นที่ตรงนั้นก็กลายเป็นเลน) ทำให้ผลผลิตเสียหาย ด้วยการที่ราษฎรได้รวมตัวกันนอมเกล้าถวายที่ดินแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 จำนวน 300 ไร่ จึงมีพระราชดำริพร้อมมอบ ทรัพย์สวนพระองค์ จำนวน 60,000 บาท ให้กรมชลประทานก่อสร้างอ่างเก็บน้ำเขาเตาเมื่อวันที่ 9 และ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2505 ซึ่งนับเป้นโครงการตามพระราชดำริแห่งแรกของกรมชลประทาน ศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเตา เดิมใช้ชื่อศูนย์อบรมทอผ้าบ้านเขาเตาอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สงเสริมให้ราษฎรมีอาชีพเสริมด้วยการทอผ้าฝ้ายด้วยกี่กระตุก ในระยะเริ่มแรกได้อาศัยใต้ถุนศาลาของวัดเขาเตาในการฝกทอ เริ่มทอตั้งแต่ พ.ศ. 2507-2508 โดยการจัดหาครุมาทำการฝกสอนและจัดหาที่พร้อมอุปกรณ์ในการทอผ้า และเครื่องใช้ต่างๆ มาจากจังหวัดราชบุรี โดยการสนับสนุนของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมนำวิทยากรมาฝกสอนการทอผ้า การย้อมสี การออกแบบลายผ้า การตัดเย็บ และการจัดสวนผลิตภัณฑ์จากป่านศรนารายณ์ เป็นต้น ในปี พ.ศ. 2508-2509 นายประสิทธิ์ และนางเจียม ยอดด้อย ได้ทูลเกล้าถวายที่ดินจำนวน 3 ไร่เศษ พร้อมด้วยบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ ได้ดำเนินการสร้างอาคารศูนย์ฝกอบรมทอผ้าทูลเกล้าถวายจำนวน 1 หลัง และ ได้ใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และทูลกระหม่อมทุกพระองค์ ได้เสด็จพระราชดำเนินมา ณ ศูนย์ทอผ้าบ้านเขาเตาแห่งนี้รวม 4 ครั้ง ครั้งแรกพระองค์ท่านได้พระราชทานรางวัลเป้นเหรียญทองคำให้แก่นักเรียนทอผ้าที่มีความขยันหมั่นเพียร จำนวน 13 ราย ซึ่งในปัจจุบันศูนย์ฝกอบรมทอผ้าเขาเตา ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507 - พ.ศ. 2536 รวม 29 ปี และได้หยุดการดำเนินงานทอผ้าในปี พ.ศ. 2536 - 2545 รวม 9 ปี ด้วยเหตุปัจจัยหลายอย่างด้วยกัน เช่น ค่าจ้าง แรงงาน สมาชิกที่ทอผ้า และขาดการสนับสนุนต่างๆ จากหน่วยงานราชการทั้งภาครัฐและเอกชนด้านตลาดและอื่นๆ ต่อมาในปี 34 พ.ศ. 2545 ได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ว่าราชการจังหวัด (นายประสงค์ พิฑูรกิจจดา) นายอำเภอหัวหิน (นาย

นิพันธ์ ชลวิทย์) และเทศบาลเมืองหัวหินร่วมกับคณะกลุ่มแม่บ้านเขาเตาที่มีความประสงค์จะอนุรักษ์และฟื้นฟูการท่องเที่ยวให้คงอยู่จึงได้ร่วมกันพัฒนาปรับปรุง ซ่อมแซม ตัวอาคารสถานที่ที่ชำรุดหักพัง และเปลี่ยนหลังคาเดิมเป็นสังกะสีมาเป็นหลังคามุงกระเบื้องและทำห้องน้ำโดยได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลในพื้นที่ คณะนักศึกษาที่มาพักแรม คณะทหารจากหาดทรายใหญ่ซึ่งขณะนี้ได้รับงบประมาณจากเทศบาลเมืองหัวหิน ในการบูรณะต่อเติมอาคารสถานที่ในการท่องเที่ยว อาคารแสดง สินค้า และอื่นๆ ปัจจุบันมีสมาชิกกลุ่มทอผ้า จำนวน 25 คน ได้รับความอนุเคราะห์จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 8 นำอาจารย์มาสอนการทอผ้ายกดอกแบบต่างๆ อีกมากมายและทางกลุ่มได้ขึ้นทะเบียนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ผนวกรวมการคัดสรรในระดับจังหวัด 4 ดาว ในปี 2546 จึงได้พัฒนาฟื้นฟูการท่องเที่ยวมาจนถึงปัจจุบันนี้

4.1.19 “ตลาดโต้รุ่งหัวหิน” ตั้งอยู่บริเวณกลางถนนเดชาอนุชิต เป็นถนนคนเดินนักท่องเที่ยวจะได้เดินจับจ่ายซื้อของกินหรือของที่ระลึกได้ที่ ถนนเดชาอนุชิตตัดตั้งฉากกับถนนเพชรเกษม ซึ่งเป็นถนนเมนหลักของหัวหิน ดังนั้นจะมองหาตลาดโต้รุ่งหัวหินได้ไม่ยากเย็นนัก ตลาดโต้รุ่งหัวหิน เป็นที่คุ้นเคยในหมู่นักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวชาวไทย เพราะเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองจากทั่วประเทศ อาหารไทย เช่น ผัดไทย หอยทอด กระจ่างปลา หมูสะเต๊ะ ซี่ฟูต อาหารหวานก็มีโรตีสายไหม ขนมไทย ผลไม้ นอกจากนี้ยังมีขายเสื้อผ้า กระเป๋า นิตยสาร ซีดีดีหนัง งานหัตถกรรม ภาพวาด โคมไฟ เป็นสีสันยามราตรีของหัวหิน ประมาณ 4 โมงเย็นของทุกวัน บรรดาแม่ค้าจะเริ่มทยอยออกมาตั้งร้านรวมกันเป็นแถว ซึ่งกว่าจะครบทุกร้านก็ราวๆ 5 โมงครึ่ง ก็จะเปิดขาย เรื่อยไปจนประมาณ 5 ทุ่ม

4.1.20 “สนามกอล์ฟหลวงหัวหินหรือรอยัลหัวหินกอล์ฟคอร์ส (Royal Hua Hin Golf Course)” สนามกอล์ฟมาตรฐานแห่งแรกของประเทศไทย เป็นมรดกล้ำค่าทางประวัติศาสตร์ ประมาณคามิได้สมบูรณ์ด้วยแมกไม้มานานพันธุ์ อายุยืนต้นยาวนานนับ 100 ปี มีโกปา สัตวป่า นกนานาชนิด ให้นักกอล์ฟออกรอบ ดีกอล์ฟ เลนกอล์ฟ ได้ชมพร้อมภูมิทัศน์สวยงามยิ่งนัก ทุกแฟร์เวย์มีเอกลักษณ์เฉพาะเป็นเสน่ห์จริงใจยากจะลืม จำนวน 18 หลุม พาร์ 72 ความยาว ชาย 6,678 หลา หลุม 5,713 หลา 9 หลุมแรก เริ่มก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2462 เปิดให้บริการเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ.2465 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 พระองค์เสด็จทรงกอล์ฟ เป็นปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2467 9 หลุม หลังสร้างเสร็จปลายปี พ.ศ. 2471 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 ทรงเป็นองค์ประธานพิธีเปิด พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงดำริโครงการและบัญชาการสร้างในพระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 ออกแบบก่อสร้างโดยมิสเตอร์ เอ.โอ.โรบิน นายช่างบำรุง ทางรถไฟ แขวงเพชรบุรี สำหรับ Signature Hole ของสนามแห่งนี้จะอยู่ที่หลุม 14 พาร์ 3 ระยะ 149 หลา หลุมนี้ถูกออกแบบให้สนามพลิ้วไปตามธรรมชาติ โดยมีต้นไม้อายุรวมร้อยปี โอบล้อมเสมือนปราการธรรมชาติ บึงแดด บึงลม รมรื่นตลอดทางสำหรับหลุมนี้ต้องที่ออฟลงจากภูเขา เลยเอาทไมคดเคี้ยวมากนัก ทั้งยังมีเหวลึกตั้งอยู่ด้านหน้าจนถึงกรีน ซึ่งกรีนจะถูกทำให้เป็นคลื่นโลนเข้ากับธรรมชาติที่อยู่รอบด้านหลังกรีนจะมีภูเขาสูง มีวัด และเจดีย์สี่ทอง แลดูงดงามตั้งอยู่บนเนินเขาเป็นฉากหลัง นับได้ว่าเอกลักษณ์ของที่นี่ก็ว่าได้ แมแต่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยยังได้ถ่ายภาพของหลุมนี้เอาไว้เพื่อประชาสัมพันธ์ไปทั่วโลก และที่สำคัญหากนักกอล์ฟท่านใดสามารถเซฟพาร์ไดในหลุมนี้ต้องถือว่าเก่งมากทีเดียว เพราะกรีนค่อนข้างเอียงลาดอยู่ห่างจากสถานีรถไฟหัวหินประมาณ 100 เมตร

นอกจากนี้ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวจำนวนมาก ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของเอกชนเขามาดำเนินการด้านธุรกิจเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของเมืองหัวหิน เช่น

4.1.21 “ตลาดฉัตรศิลา” สถานที่ท่องเที่ยวและช้อปปิ้งแห่งใหม่ใจกลางเมืองหัวหินในบรรยากาศย้อนยุควันวาน เชิญเยี่ยมชมบังกะโลเกาแกอายุกว่า 50 ปี ในสถาปัตยกรรมสมัยรัชกาลที่ 7 พรอมเรื่องเล่าที่ประทับใจเพลิดเพลินกับกิจกรรมการแสดงพื้นบ้าน ณ บริเวณลานแสดงของที่ว่า การฉัตรศิลา ทุกวันศุกร์ เสาร์และอาทิตย์ ตลอดจนการช้อปปิ้ง และชิมแบบชิลๆ ในบริเวณจัดแสดงสินค้าทุกวัน ชื่นชมผลงานการแสดงเป็ดหมวกทั้งเด็กนักเรียนและระดับมืออาชีพที่คุณจะต้องไม่พลาด

4.1.22 “ตลาดจ๊กจั่น The Cicada Market” เป็นตลาดยามเย็น โดยปรับปรุงจากบ้านพักตากอากาศอายุเก่าแก่มากกว่า 60 ปี มาเป็นสวนยามเย็นที่เต็มไปด้วยต้นไม้เขียวขจีบนเนื้อที่ 10 ไร่ ตลาดแห่งนี้เกิดขึ้นภายใต้คอนเซ็ปต์ "Open Mind & Open Mat : เปิดสื่อ-เปิดใจ-เปิดไอเดีย" ดังนั้น ที่นี่จึงเป็นแหล่งสำหรับจำหน่ายงานศิลปะรวมสมัยแขนงต่างๆ รวมไปถึงสิ่งประดิษฐ์งานแฮนด์เมด ของตกแต่งบ้าน เสื้อผ้า สิ่งของเครื่องใช้มือสอง สินค้าที่มีสไตล์การออกแบบอย่างสร้างสรรค์ ในสวนของการเปิดใจและเปิดไอดีอันในทุกวันศุกร์ เสาร์ และอาทิตย์จะมีกิจกรรม Workshops จากกลุ่ม ชมรมต่างๆ เช่น กลุ่มเกาเหินทาน กลุ่มละคร กลุ่มเต้นรำ กลุ่มถ่ายภาพ กลุ่มนักแสดงเป็ดหมวก ฯลฯ ที่ผลัดกันมาสร้างสีสันและสุนทรีย์ภาพให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเยือน

4.1.23 “เพลินวาน” สถานที่สำหรับเข้าไปสัมผัสบรรยากาศความสุขสไตล์ย้อนยุค เกิดขึ้นจากความตั้งใจที่จะให้เป็นศูนย์รวมแห่งความสุข และการเรียนรู้รากเหง้าการดำเนินชีวิตแบบดั้งเดิมในวันวานตามสโลแกน "Play and Learn ในวันวาน" โดยเพลินวานถูกสร้างขึ้นมาให้เป็นยานการคาย้อนยุคที่มีชีวิต ตานในเป็นที่ตั้งร้านค้าต่างๆ กว่า 40 ร้าน เรียงรายให้ได้ชมกันอย่างเพลิดเพลินทั้ง ร้านอาหาร, ร้านกาแฟ, ร้านเสื้อผ้า, ร้านโชว์ห่วย และร้านขายเทป คลาสสิก ฯลฯ ซึ่งแต่ละร้านจะมีการออกแบบเนสนสไตล์ย้อนยุคด้วย

4.1.24 “ตลาดน้ำหัวหินสามพันนาม” ตลาดน้ำในบรรยากาศรัตนโกสินทรยอนยุค สมัยรัชกาลที่ 6 ตลาดน้ำหัวหินสามพันนาม บนเนื้อที่กว่า 100 ไร่ มีร้านค้าภายในตลาดน้ำทั้งหมด 193 ร้าน และเรือขายสินค้า 40 ลำ โอบล้อมไปด้วยขุนเขา และติดแหล่งน้ำธรรมชาติ "ลำห้วยสามพันนาม" มีการแสดงโชว์แสงสีเสียงทุกวัน รองรับนักท่องเที่ยว 10,000 คน/วัน ครอบคลุมกว่า 500 บริษัท เดินทางสะดวกสบายพร้อมที่จอดรถกว่า 1,000 คัน และเตรียม พบ "The Cronos Walking Street แห่งใหม่สไตล์กรีซกับบรรยากาศตะวันตกแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ใจกลางเมืองหัวหินติดกับตลาดน้ำหัวหินสามพันนาม

นอกจากนี้ยังมีรถไฟท่องเที่ยว โดยการรถไฟฯ ยังเปิดให้บริการขบวนรถไฟท่องเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ ในวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดราชการอีกด้วย มีโปรแกรมให้เลือก 2 แบบ ดังนี้ - เที่ยวชายทะเลสวนสนประดิพัทธ์หัวหิน นมัสการพระปฐมเจดีย์ ออกจากกรุงเทพ 06.30 น. ถึงกรุงเทพ 19.25 น. ค่าโดยสาร ผู้ใหญ่/เด็กคนละ 100 บาท เที่ยวเพชรบุรี/เขาวิ้ง/หาดชะอำ/พระที่นั่งมณฑลท้ายวัน นมัสการพระปฐมเจดีย์ ออกจากกรุงเทพ 06.30 น. ถึงกรุงเทพ 19.25 น. ค่าโดยสารรวมบริการ ผู้ใหญ่/เด็กคนละ 600 บาท (เวลาอาจมีการเปลี่ยนแปลง โปรดตรวจสอบตารางเวลาเดินรถกับการรถไฟแห่งประเทศไทย)

สถิติการท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน พ.ศ. 2554-2558

รายการข้อมูล	เดือนมกราคม - ธันวาคม					Δ(%)
	2554	2555	2556	2557	2558	
ผู้มาเยือน	3,080,614	3,936,485	4,417,025	4,660,994	4,835,371	+3.74
ไทย	2,396,825	3,125,412	3,500,499	3,730,557	3,868,173	+3.69
ต่างประเทศ	683,789	811,073	916,526	930,437	967,198	+3.95
นักท่องเที่ยว	1,931,581	2,442,288	2,770,413	2,954,914	3,045,229	+3.06
ไทย	1,345,210	1,743,619	1,984,043	2,161,675	2,223,244	+2.85
ต่างประเทศ	586,371	698,669	786,370	793,239	821,985	+3.62
นักท่องเที่ยว	1,149,033	1,494,197	1,646,612	1,706,080	1,790,142	+4.93
ไทย	1,051,615	1,381,793	1,516,456	1,568,882	1,644,929	+4.85
ต่างประเทศ	97,418	112,404	130,156	137,198	145,213	+5.84
ความยาวเฉลี่ยของการเข้าพัก	3.5	3.03	3.28	3.18	3.10	-0.08
ไทย	3.48	2.90	3.17	3.06	2.97	-0.09
ต่างประเทศ	3.56	3.36	3.55	3.51	3.43	-0.08
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย(บาท/คน/วัน)						
ผู้มาเยือน	2,187.34	2,198.18	2,266.78	2,332.78	2,521.160	+8.08
ไทย	1,981.61	1,942.59	2,028.52	2,092.63	2,265.250	+8.25
ต่างประเทศ	2,726.51	2,867.12	2,903.34	2,995.15	3,154.150	+5.31
นักท่องเที่ยว	2,372.00	2,407.35	2,458.27	2,514.55	2,678.680	+6.53
ไทย	2,183.92	2,161.17	2,230.59	2,291.63	2,495.610	+8.90
ต่างประเทศ	2,793.26	2,937.70	2,971.27	3,066.82	3,229.180	+5.29
นักท่องเที่ยว	1,099.63	1,161.64	1,210.73	1,272.78	1,362.460	+7.05
ไทย	1,081.54	1,142.79	1,190.47	1,253.64	1,340.520	+6.93
ต่างประเทศ	1,294.93	1,393.72	1,446.65	1,491.49	1,610.790	+8.00
รายได้(ล้านบาท)						
ผู้มาเยือน	17,318.07	19,559.90	24,317.29	25,905.56	28,268.48	+9.12
ไทย	11,355.89	12,506.95	15,834.35	17,125.33	18,683.64	+9.10
ต่างประเทศ	5,962.18	7,052.95	8,482.94	8,780.23	9,584.84	+9.16

(ที่มา : กรมการท่องเที่ยว,(www.tourism.go.th)

ภาพที่ 2.2 สถิติการท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน พ.ศ.2554-2558

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว. 2561.

4.2 ยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองหัวหิน

วิสัยทัศน์ “หัวหินเป็นเมืองที่ทรงคุณค่า แหล่งท่องเที่ยวระดับสากล”

ยุทธศาสตร์

1. ส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน และเศรษฐกิจ
2. ส่งเสริมและพัฒนาศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ
3. ส่งเสริมและพัฒนากสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
4. ส่งเสริมและพัฒนากสวัสดิการ สังคม ชุมชน และคุณภาพชีวิต
5. ส่งเสริมและพัฒนากบริหารงานและบริการ

เป้าประสงค์

1. เพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพและยั่งยืน
2. มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ในเขตเทศบาลที่ใดมาตรฐาน
3. ควบคุมทิศทางการเติบโตของเมืองให้ไปตามผังเมืองที่กำหนดและสอดคล้อง กับนโยบาย ระดับกระทรวง
4. มีการพัฒนากการศึกษาที่มีคุณภาพ สร้างจิตสำนึกและโอกาสในการอนุรักษ์พันพุ ศาสนา และ วัฒนธรรมและประชาชนและเยาวชน
5. มีระบบบริการด้านสาธารณสุขที่ดี และอนุรักษ์ พันพุ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ใคงอยู่อย่างยั่งยืน

6. การจัดการขยะมูลฝอย น้ำเสียได้มาตรฐาน มีความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

7. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและสร้างความมั่นคงทางสังคมให้ทั่วถึง พร้อมทั้งเพิ่ม ประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

8. มีระบบการบริหารงานและการบริการที่มีคุณภาพ และมีส่วนรวมจากทุกภาคส่วน

9. มีระบบแผนที่ภาษี GIS สนับสนุนการเพิ่มรายได้และโอกาสในทุกหน่วยงานได้ นำไปใช้ประโยชน์โดยรายได้เพิ่มขึ้นอย่างเป็นระบบสนับสนุนการพัฒนาเทศบาลอย่างยั่งยืน

4.3 โครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561 - 2564) เทศบาลเมืองหัวหิน ใน ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจ

4.3.1 จ้างเหมาปรับปรุงภูมิทัศน์เกาะกลางถนนและบริเวณริมถนนเลียบบคลองชลประทานตั้งแต่แพไม้ - บอฝาย

4.3.2 ปรับปรุงระบบไฟฟ้าแสงสว่าง - สวนหลวงราชินี (19 ไร่)

4.3.3 แต่งเมืองหัวหินด้วยไฟ LED ให้เป็นเมืองแห่งสีสัน เพื่อสร้างความตื่นตาตื่นใจให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว

4.3.4 ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านอาหาร เป็นต้น จัดพิมพ์คู่มือท่องเที่ยวภาษาไทยและภาษาอังกฤษในฉบับเดียวกัน

4.3.5 จัดงานเทศกาลอาหารหัวหิน เพื่อประชาสัมพันธ์เมืองหัวหิน และส่งเสริมเศรษฐกิจในพื้นที่ ออกรานจำหน่ายอาหาร ของโรงแรม ภัตตาคาร ร้านอาหารในพื้นที่และทั่วไป

4.3.6 จัดอบรมและศึกษาดูงานการจัดการโฮมสเตย์ในหมู่บ้านเขาเต่า

4.3.7 ดนตรีในสวน เพื่อทำให้เมืองหัวหินมีสีสัน และเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว จัดแสดงดนตรีในสวนสาธารณะ ในแนวดนตรีฟังสบาย ปลาย 1 ครั้ง

4.3.8 จัดกิจกรรมเฉลิมฉลองนับถอยหลังเข้าสู่ศักราชใหม่ HUA HIN COUNTDOWN เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองหัวหิน

4.3.9 จัดขบวนแห่เทิดพระเกียรติในงานท่องเที่ยวประจวบคีรีขันธ์มหัศจรรย์ เมืองสามอ่าว และงานกาชาด เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4.3.10 จัดขบวนแห่เทิดพระเกียรติในงานหัวหินรำลึก เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน

4.3.11 นันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อให้ดึงดูดประชาชนและนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวที่หัวหินเพิ่มขึ้น จัดกิจกรรมออกรานจากสินค้าชั้นนำต่างๆ จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง OTOP การแสดงบนเวที และดารารับเชิญปลาย 1 ครั้ง

4.3.12 เยาวชนอาสาสมัครต้อนรับนักท่องเที่ยวประจำท้องถิ่น (มีคัคเทศกน้อย) (เสนอโดยประชาคมเมือง) เพื่อสร้างความรู้สึกดีใจที่ถูกต้องในเรื่องของการท่องเที่ยวและการนำทางนักท่องเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการท่องเที่ยว รวมไปถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระหว่างมีคัคเทศกน้อยกับชุมชนอีกด้วย อบรมสัมมนาให้ความรู้ และกิจกรรม นันทนาการภาคสนาม ใน สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ

4.3.13 ตอนรับประทับใจและการเป็นเจ้าบ้านที่ดี มีทัศนคติที่ดีและเพิ่มทักษะในการให้บริการ การตอนรับ สามารถสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว

4.3.14 เพิ่มประสิทธิภาพการกู้ภัยทางทะเลและการรักษาความปลอดภัยบริเวณชายหาดเทศบาลเมืองหัวหิน

4.3.15 พัฒนาระบบการจัดการผู้มาเยือน (Visitor Management System) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการด้านความปลอดภัย และการบริการของเทศบาลเมืองหัวหินตามรูปแบบ Smart City เพิ่มความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว ปกป้องและรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่

4.3.16 พัฒนาระบบเตือนภัยแก่นักท่องเที่ยวผ่านระบบ Smart Phone เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว ปกป้องและรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว และประชาชนในพื้นที่

4.3.17 ปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนซอยบดินทบาตร เพื่อให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม เป็นถนนคนเดิน มีความสวยงามและเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้งบประมาณจากกรมโยธาธิการ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พิชามณูย์ สมานรักษ์ (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารยุทธศาสตร์ของกรมกิจการผู้สูงอายุ พบว่า มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวง และมีมุมมองที่มีความสอดคล้อง และตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ขององค์กรตามแนวทางการบริหารแบบสมดุล คือ มุมมองทางด้านการเงิน ลูกค้า และด้านการเรียนรู้และการเจริญเติบโต และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์ คือ 1) ปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ บุคลากรมีความรู้และมีทักษะมีพระราชบัญญัติรองรับ มีการจัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารและนโยบายมีความชัดเจน มีระบบงานและองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุที่ดี และโครงสร้างเหมาะสม 2) ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพล ได้แก่ รัฐให้ความสำคัญกับนโยบายผู้สูงอายุ มีงบประมาณในการจัดระบบสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ เทคโนโลยี สนับสนุนการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการทำกิจกรรม และมีคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ เป็นกลไกในการขับเคลื่อนงาน และปัญหาในการบริหารยุทธศาสตร์ ได้แก่ บุคลากรไม่เพียงพอ ไม่มีระบบฐานข้อมูลที่ดีในการจัดการ ความรู้ที่เป็นแบบแผน กรมกิจการผู้สูงอายุเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนในการเรียนรู้งาน การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทำให้งานขาดความต่อเนื่อง การจ่ายสวัสดิการให้ผู้สูงอายุ และการดูแลผู้สูงอายุมีมากขึ้น เครือข่ายไม่เห็นความสำคัญ และการเกิดภัยพิบัติต่างๆ ส่งผลต่อผู้สูงอายุ ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารยุทธศาสตร์ของกรมกิจการผู้สูงอายุ คือ ควรให้บุคลากรทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ จัดทำแผนที่ทางยุทธศาสตร์ และควรส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนให้ร่วมมือในการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์หน่วยงานให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง

ปริษา มณีนโซค (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมือง หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การดำเนินงานการบริหารยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง บุคลากรที่มีตำแหน่งหน้าที่ และระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการบริหารยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองหัวหินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยการพัฒนางานองค์กร ได้แก่ ด้านการกระจายอำนาจในองค์กร ด้าน

การสื่อสารในองค์กร ด้านการจัดการการเปลี่ยนแปลง ด้านวิสัยทัศน์องค์กร ด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้ และด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการดำเนินงานการบริหารยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมือง หัวหิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วาสนา วสิกรัตน์ (2550, บทความย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตาม แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการ พบว่า ความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน มีความพึงพอใจต่อแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสภาพทาง เศรษฐกิจ ด้านสภาพทางสังคม ด้านสภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และด้านการเมืองการ บริหารมีความพึงพอใจต่อแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกตามเพศ วุฒิ การศึกษา อาชีพ รายได้ และถิ่นที่อยู่อาศัยไม่พบความแตกต่าง

ญาติา ทองศรี (2557, บทความย่อ) ได้ศึกษาการบริหารยุทธศาสตร์ของสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน พบว่า กระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ของการบริหารแรงงานต่างด้าวอยู่ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ของกรมการจัดหางาน ซึ่งได้จัดทำให้สอดคล้องกับสถานการณ์และ บริบทการเปลี่ยนแปลงด้านแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ การจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการบริหาร แรงงานต่างด้าว ใช้เทคนิคการวางแผนเชิงกลยุทธ์โดยการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและ ภายนอก การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและดัชนีชี้วัดในด้านการดำเนินงานตามแผน ยุทธศาสตร์ มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อให้ทุกส่วนชี้แจงและดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน มุ่งผลสัมฤทธิ์ภายใต้การสนับสนุนอย่างจริงจังของทุกส่วนงานส่งเสริมการทำงานแบบใหม่มีการประสาน แนวราบ มีการจัดทำฐานข้อมูลและพัฒนาโครงข่ายข้อมูลข่าวสาร ระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและส่วน ภูมิภาคในการเข้าถึงระบบข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว และใช้ประโยชน์ได้สะดวก ส วนการติดตามประเมินผล มีการจัดทำตัวชี้วัดต่อเป้าประสงค์ในระยะครึ่งแผนและระยะสิ้นสุด สำหรับป จจัยหลักที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน ได้แก่ ปัจจัยที่อยู่นอกเหนือการควบคุม เช่น การปรับเปลี่ยน นโยบายทางการเมืองบ่อยครั้งส่งผลให้การกำหนดนโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักบริหารแรงงานต ่างด้าวขาดความเป็นเอกภาพ และไม่ชัดเจนเพียงพอ และจากเดิมสำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าวไม่มี แผนยุทธศาสตร์เฉพาะ ผู้ศึกษาจึงเสนอแนะแนวทางว่า ควรจัดทำยุทธศาสตร์ 5 แนวทาง ประกอบด้วย 1) การพัฒนาระบบบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างมีประสิทธิภาพ 2) การพัฒนาและปรับปรุง กระบวนการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 3) การสร้างความร่วมมือในทางวิชาการระหว่าง เครือข่ายในระดับภูมิภาค 4) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ 5) การ พัฒนาองค์กรที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการด้านแรงงานระหว่างประเทศ

ศิริภรณ์ ภิญโญชูโต (2550, บทความย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยความ ร่วมมือขององค์กรท้องถิ่นและชุมชนบ้านช่วงบุก ตำบลห้วยไร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ พบว่า องค์กร ท้องถิ่นและชุมชนบ้านช่วงบุกร่วมกันกำหนดภาพพึงประสงค์ กำหนดแนวทางการปฏิบัติ จัดทำแผนปฏิบัติ การ ทดลองปฏิบัติตามแผน ติดตามประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิง สุขภาพที่เหมาะสมกับชุมชนและเกิดประโยชน์สูงสุดร่วมกัน

มาลินี หาญยุทธ (2551, บทความย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร จัดการการท่องเที่ยว กรณีศึกษา ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน พบว่า รูปแบบการบริหาร จัดการการท่องเที่ยวด้านประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้ดึงดูดความสนใจจาก

นักท่องเที่ยว การจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวด้านการบริการ ได้แก่ การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อสนับสนุนการบริการแก่นักท่องเที่ยว พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน พัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พัฒนาระบบสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการให้ได้มาตรฐาน พัฒนาระบบการขนส่งนักท่องเที่ยวที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว รูปแบบการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวด้านบุคลากร ได้แก่ พัฒนาการความรู้ของบุคลากรในด้านการพัฒนาท่องเที่ยว และเสริมสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของตำบลนาไร่หลวง รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงามและสะอาด การสร้างเครือข่ายและเส้นทางท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด

พงษ์ศักดิ์ เพชรสถิตย์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษายุทธศาสตร์การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยว ตามลำดับ ส่วนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วย แผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคเหนือตอนล่าง แผนการท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร และแผนปฏิบัติการประจำปี แต่ไม่มีแผนแม่บทซึ่งเป็นทิศทางทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะยาวมุ่งให้ความสำคัญต่อการพัฒนา ปัจจัยที่มีผลต่อยุทธศาสตร์การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ประกอบด้วย (1) ปัจจัยนโยบายการท่องเที่ยวมีการปฏิบัติในระดับมาก และเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านวัตถุประสงค์ชัดเจน ด้านมีความต่อเนื่อง และด้านการนำไปปฏิบัติได้ และ (2) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการโดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมากและเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ปัจจัยการบริหารจัดการภาครัฐ ปัจจัยการบริหารจัดการภาคเอกชน และปัจจัยการบริหารจัดการภาคประชาชน และองค์กรท้องถิ่น ตามลำดับ สำหรับตัวแปรนโยบายการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วย ด้านมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ด้านมีความต่อเนื่อง ด้านการนำไปปฏิบัติได้ และด้านการวัดผลและประเมินได้ 3) ข้อเสนอแนะยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดกำแพงเพชร โดยเรียงลำดับตามความสำคัญสูงสุด ประกอบด้วย (1) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่น มี 2 ยุทธวิธี คือ ยุทธวิธีมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนและยุทธวิธีสร้างจิตสำนึกร่วมปกป้องผลประโยชน์แหล่งท่องเที่ยว (2) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการภาคเอกชน มี 3 ยุทธวิธี คือ ยุทธวิธีความร่วมมือส่งเสริมการลงทุน ยุทธวิธีร่วมมือพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว และยุทธวิธีร่วมสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว (3) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการภาครัฐ มี 4 ยุทธวิธี คือ ยุทธวิธีส่งเสริมและพัฒนาระบบการท่องเที่ยว ยุทธวิธีส่งเสริมการลงทุน ยุทธวิธีพัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านการบริการท่องเที่ยว และยุทธวิธีส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ และ (4) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่น มี 3 ยุทธวิธี คือ ยุทธวิธีส่งเสริมและพัฒนาระบบการท่องเที่ยวเพื่อสังคม ยุทธวิธีส่งเสริมและพัฒนาระบบการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ และยุทธวิธีส่งเสริมและพัฒนาระบบการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

สุชน อินทเสมอ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรณีศึกษาตำบลปากน้ำปราณ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการมาท่องเที่ยวตำบลปากน้ำปราณอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบจากการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว คือ

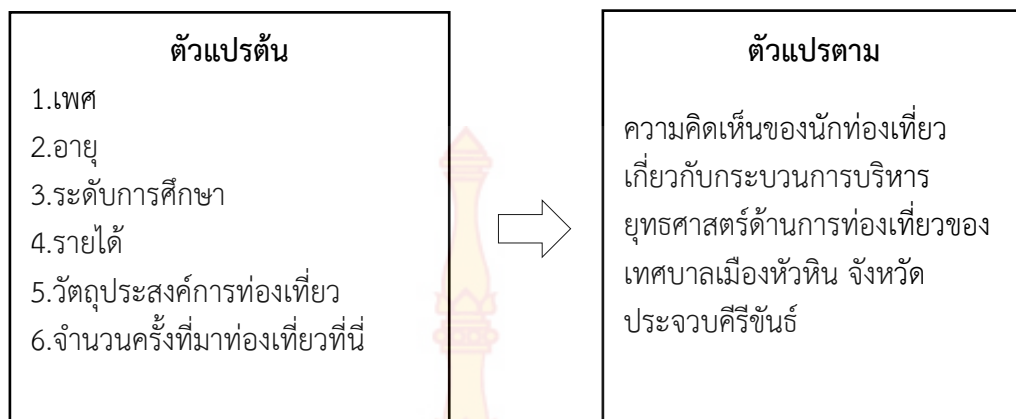
การกำจัดขยะ การระบายน้ำเสียลงสู่แม่น้ำปราณบุรี สถานที่จอดรถและห้องสุขาสาธารณะไม่เพียงพอ ไม่มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวมี 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) ส่งเสริมและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชน 3) การบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ และ 4) ส่งเสริม การมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และ ผลการประเมินยุทธศาสตร์มีความ เหมาะสมระดับมาก สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

นายทักษิณ ปิลาวาสน์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษายุทธศาสตร์การส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ในเขตสามเหลี่ยมอันดามัน (ภูเก็ต พังงา กระบี่) พบว่า 1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการของประเทศไทยยังไม่สามารถบูรณาการระหว่างภาคส่วนต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ 2) การเป็นหุ้นส่วนเชิงบูรณาการการท่องเที่ยวในเขตสามเหลี่ยมอันดามัน พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนหรือประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวในการบริหารจัดการเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนยังไม่เป็นรูปธรรม ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจัง 3) การบูรณาการท่องเที่ยวในเขตสามเหลี่ยมอันดามันระหว่างองค์กรระดับประเทศ ระดับประเทศ และ ระดับจังหวัด พบว่า ขาดการวางแผนร่วมกันเชิงยุทธศาสตร์องค์การทั้งสามระดับ ยังขาดการประสานยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการร่วมกันทั้งระดับประเทศกับระดับจังหวัดหรือท้องถิ่น 4) ยุทธศาสตร์การส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขตสามเหลี่ยมอันดามัน พบว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทย มีจุดมุ่งหมายที่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวม และส่งเสริมความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมากกว่าความยั่งยืนและคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชนที่มีส่วนได้ส่วนเสียในแหล่งท่องเที่ยว จึงควรสนับสนุนส่งเสริมภาคเอกชนและภาคประชาชนที่เป็นชุมชนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมมากที่สุด เพื่อประโยชน์ของเศรษฐกิจชุมชนและการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตสามเหลี่ยมอันดามัน

สุธี เสริฐศรี (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนคลองโคกนอ อำเภอมะเอนก จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า อัตลักษณ์ของชุมชนคลองโคกนอ มี 3 ประการ คือ มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาช้านานที่เก่าแก่ มีวิถีชีวิตริมน้ำ มีป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ ส่วนกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม ได้แก่ ขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และส่งเสริมให้ชุมชนคลองโคกนอเป็นศูนย์การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ได้แก่ กิจกรรมปลูกป่าชายเลน กิจกรรมนั่งเรือชมวิถีชีวิตริมน้ำ กิจกรรมพายเรือคายัคและกิจกรรมอื่นๆ อาทิ กิจกรรมถักกระดานเก็บหอยแครง กิจกรรมล่องเรือให้อาหารสัตว์ท้องถิ่น สำหรับแนวทางการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยว ได้แก่ ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ป่าชายเลนของชุมชน ปลูกฝังชาวบ้านให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนให้มีความสุข

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

กระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากงานวิจัย ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ อาทิเช่น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ.2556-2560) และแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) ของเทศบาลเมืองหัวหิน ซึ่งแสดงเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังภาพ

7. สมมติฐานการวิจัย

ตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว มีผลต่อระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวที่นี่ โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรเป็นนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมจำนวนทั้งสิ้น 626,592 คน (ข้อมูลจากกรมการท่องเที่ยว ณ ไตรมาสที่ 1 พ.ศ.2560)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 400 คน จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของยามานะ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ แทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} = \frac{626,592}{1 + (626,592 \times 0.05 \times 0.05)} = 399.74 \approx 400$$

3.2 เครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกี่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แบ่งออกได้เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยดัดแปลงและพัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ข้อ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวที่นี่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยดัดแปลงและพัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ อาทิเช่น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ.2556-2560) และแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) ของเทศบาลเมืองหัวหิน ประกอบด้วยข้อคำถาม 30 ข้อ เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคอร์ท ดังนี้

คำตอบ	คะแนน
ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	5
ระดับความคิดเห็นมาก	4
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	3
ระดับความคิดเห็น	2
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	1

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทดสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ทำการตรวจสอบในเบื้องต้นเพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้อง หลังจากนั้นได้นำมาปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการในขั้นต่อไป

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ที่ไม่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัย จำนวน 30 คน และนำผลมาวิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อและหาความเชื่อถือได้ของแบบประเมินโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ในมาตรวัด (corrected item-total correlation) กำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ .05

3. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินด้วยวิธีความสอดคล้องภายใน (internal consistency) จากข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Coefficient Alpha) โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของแต่ละข้อคำถามที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ .70 ซึ่งถือว่าเป็นค่าขั้นต่ำที่ยอมรับได้ (DeVellis, 2003, หน้า 95) สามารถจัดระดับค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินดังนี้

ค่าความเชื่อมั่นมีค่าระหว่าง .70 ถึง .80 เป็นค่าที่มีระดับน่าเชื่อมั่น

ค่าความเชื่อมั่นมีค่าระหว่าง .80 ถึง .90 เป็นค่าที่มีระดับดีมาก
ค่าความเชื่อมั่นมีค่าสูงกว่า .90 เป็นค่าที่มีระดับสูงมากและสามารถพิจารณาปรับลดจำนวนข้อ
คำถามของแบบประเมินได้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบปฐมภูมิ โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ชุด ซึ่งช่วงระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2561
2. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for windows (Statistical Package for the Social Sciences)

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

เมื่อได้รับแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามทุกฉบับ
2. นำแบบสอบถามมาลงรหัสตามคู่มือลงรหัสที่สร้างขึ้น
3. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistical Package for the Social Science) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ วัตถุประสงค์การ
ท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวที่นี้ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ การ
แจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard Deviation)

3.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการ
ท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยจำแนกเป็นรายชื่อ การแปล
ความหมายเกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินการบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว
ของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คำนวณโดยใช้สูตรคำนวณหาความกว้างอันตรภาคชั้น
ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

จากจำนวนคำถามทั้งหมด 30 ข้อ สามารถแปลผลระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับ
กระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จาก
ค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.24 – 5.00 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว
อยู่ในระดับมากที่สุด

3.43 – 4.23 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว
อยู่ในระดับมาก

2.62 – 3.42 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง

1.81 – 2.61 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว อยู่ในระดับน้อย

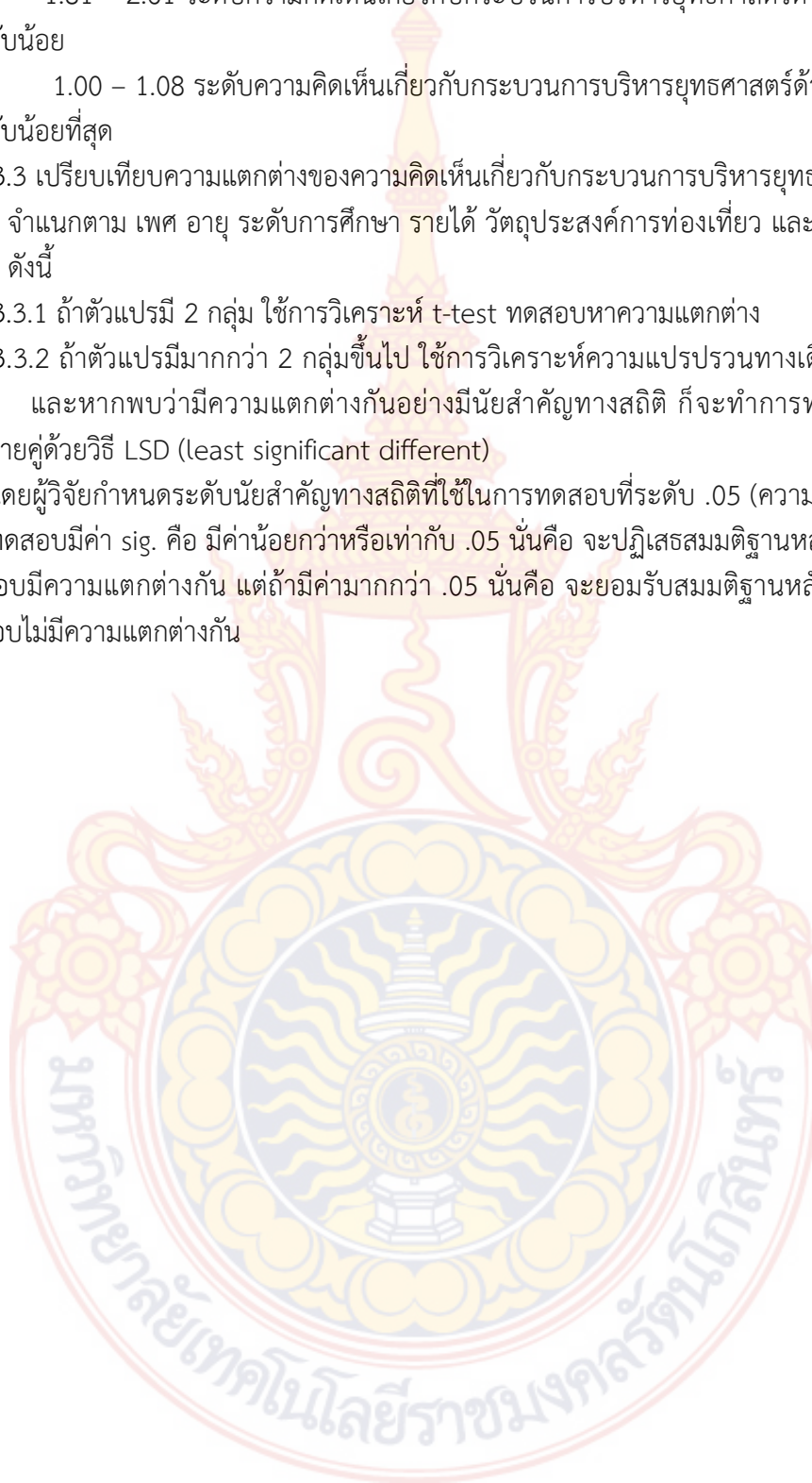
1.00 – 1.08 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว ดังนี้

3.3.1 ถ้าตัวแปร มี 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ t-test ทดสอบหาความแตกต่าง

3.3.2 ถ้าตัวแปร มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และหากพบว่ามี ความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ จะทำการทดสอบหาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (least significant different)

โดยผู้วิจัยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการทดสอบที่ระดับ .05 (ความเชื่อมั่นที่ 95%) หากการทดสอบมีค่า sig. คือ มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ .05 นั่นคือ จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก แปลผลได้ว่าการทดสอบมีความแตกต่างกัน แต่ถ้ามีค่ามากกว่า .05 นั่นคือ จะยอมรับสมมติฐานหลัก แปลผลได้ว่าการทดสอบไม่มีความแตกต่างกัน

บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 400 คน โดยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูลอยู่ระหว่างวันที่ 1- 10 พฤษภาคม 2561 โดยแบบสอบถามที่ดำเนินการเก็บได้มีจำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 3 ส่วน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ วัตถุประสงค์ การท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวที่นี่

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ส่วนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวที่นี่

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	(n = 400)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	264	66.0
หญิง	136	34.0
2.อายุ		
20 ปีหรือต่ำกว่า	22	5.5
21 – 30 ปี	134	33.5
31 – 40 ปี	165	41.3
41 – 50 ปี	72	18.0
51 – 60 ปี	7	1.8
61 ปีขึ้นไป	-	-
3.ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	7	1.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	23	5.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	13	3.3
อนุปริญญา/ปวส.	18	4.5
ปริญญาตรี	278	69.5
สูงกว่าปริญญาตรี	61	15.3
4.รายได้		
น้อยกว่า 10,000 บาท	134	33.5
10,001 – 20,000 บาท	127	31.8
20,001 – 30,000 บาท	22	5.5
30,001 – 40,000 บาท	35	8.8
40,001 – 50,000 บาท	8	2.0
50,001 บาทขึ้นไป	74	18.5
5.วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว		
เพื่อพักผ่อนหย่อนใจในวันหยุด	307	76.8
เพื่อศึกษาวัฒนธรรมและศาสนา	-	-
เพื่อการศึกษา ฝึกอบรม สัมมนา ประชุม	14	3.5
เพื่อการกีฬาและบันเทิง	7	1.8
เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์	-	-
เพื่องานอดิเรก	50	12.5

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อเยี่ยมญาติมิตร	13	3.3
เพื่อธุรกิจ	9	2.3
6. จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว		
1 – 2 ครั้ง	260	65.0
3 – 4 ครั้ง	68	17.0
5 ครั้งขึ้นไป	72	18.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปรากฏผลเป็นดังนี้

เพศ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66.0 และเป็นเพศหญิง จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0

อายุ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 31 – 40 ปี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมาคือช่วงอายุ 21-30 ปี มีจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 ช่วงอายุ 41-50 ปี มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 ช่วงอายุ 20 ปีหรือต่ำกว่า มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 และช่วงอายุ 51 – 60 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวมีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 69.5 รองลงมาคือระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 ระดับอนุปริญญา/ปวส. มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 และระดับต่ำกว่าประถมศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตามลำดับ

รายได้ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ในช่วงน้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 รองลงมาคือรายได้ในช่วง 10,001 – 20,000 บาท มีจำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 รายได้ในช่วง 50,001 ขึ้นไป มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 รายได้ในช่วง 30,001 – 40,000 บาท มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 รายได้ในช่วง 20,001 – 30,000 บาท มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 และในช่วงรายได้ 40,001 – 50,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจในวันหยุด จำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 76.8 รองลงมาคือเพื่องานอดิเรก มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 เพื่อการศึกษา ฝึกอบรม สัมมนา ประชุม มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 เพื่อเยี่ยมญาติมิตร มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 เพื่อธุรกิจ มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 และเพื่อการกีฬาและบันเทิง มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตามลำดับ

จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มา 1 – 2 ครั้ง จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 รองลงมาคือมา 5 ครั้ง มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 และมา 3 – 4 ครั้ง ขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตารางที่ 4.2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(n = 400)

การบริหารยุทธศาสตร์การ พัฒนาการท่องเที่ยว ของเทศบาลเมืองหัวหิน	ระดับความคิดเห็น					Mean	S.D.	การ แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1.เทศบาลเมืองหัวหินมีการ จัดทำแผนปรับปรุงเส้นทาง จราจร	-	31 (7.8)	307 (76.8)	58 (14.5)	4 (1.0)	2.91	.505	ปาน กลาง
2.เทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดที่ จอดรถอย่างเป็นระบบ	-	26 (6.5)	99 (24.8)	229 (57.3)	46 (11.5)	2.26	.745	น้อย
3.เทศบาลเมืองหัวหินมีระบบ การขนส่งสาธารณะที่สะดวกใน การเดินทาง	-	29 (7.2)	253 (63.2)	40 (10.0)	78 (19.5)	2.58	.883	น้อย
4.เทศบาลเมืองหัวหินมีการ ปรับปรุง/ซ่อมแซมถนนอยู่ใน สภาพดี	4 (1.0)	241 (60.3)	89 (22.3)	62 (15.5)	4 (1.0)	3.45	.799	มาก
5.เทศบาลเมืองหัวหินมีการ จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ เส้นทางคมนาคมต่างๆ ที่ชัดเจน	25 (6.3)	59 (14.8)	27 (69.8)	37 (9.3)	-	3.18	.677	ปาน กลาง
6.เทศบาลเมืองหัวหินมีการ จัดทำคู่มือประชาสัมพันธ์ข้อมูล แหล่งท่องเที่ยวอย่างแพร่หลาย	21 (5.3)	37 (9.3)	227 (56.8)	82 (20.5)	33 (8.3)	2.83	.900	ปาน กลาง
7.เทศบาลเมืองหัวหินจัดทำป้าย ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ได้อย่างชัดเจน	43 (10.8)	219 (54.8)	91 (22.8)	24 (6.0)	23 (5.8)	3.59	.962	มาก
8.เทศบาลเมืองหัวหินมีการ นำเสนอข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวได้	47 (11.8)	180 (45.0)	102 (25.5)	31 (7.8)	40 (10.0)	3.41	1.111	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

การบริหารยุทธศาสตร์การ พัฒนาการท่องเที่ยว ของเทศบาลเมืองหัวหิน	ระดับความคิดเห็น					Mean	S.D.	การ แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
9.เทศบาลเมืองหัวหินมีการ ปรับปรุงภูมิทัศน์พัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยว และสวนสาธารณะ	26 (6.5)	49 (12.3)	232 (58.0)	74 (18.5)	19 (4.8)	2.97	.871	ปาน กลาง
10.เทศบาลเมืองหัวหินมีการจัด กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ สอดคล้องกับประวัติศาสตร์หรือ วัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของหัว หิน	-	90 (22.5)	237 (59.3)	56 (14.0)	17 (4.3)	3.00	.732	ปาน กลาง
11.เทศบาลเมืองหัวหินส่งเสริม กิจกรรมการท่องเที่ยวตาม เทศกาล และประเพณีได้อย่าง เหมาะสม	15 (1.3)	260 (65.0)	58 (14.5)	77 (19.3)	-	3.48	.813	มาก
13.เทศบาลเมืองหัวหินมีการจัด เจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือ อำนวย ความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว	-	194 (48.5)	55 (13.8)	132 (33.0)	19 (4.8)	3.06	1.002	ปาน กลาง
14.เทศบาลเมืองหัวหินมีระบบ การจัดการความปลอดภัยใน ชีวิต	4 (1.0)	61 (15.3)	263 (65.8)	72 (18.0)	-	2.99	.611	ปาน กลาง
15.เทศบาลเมืองหัวหินมีการ จัดการการซื้อโถงนักท่องเที่ยว การเอารถเอาเปรียบ นักท่องเที่ยว	-	74 (18.5)	255 (63.7)	53 (13.3)	18 (4.5)	2.96	.705	ปาน กลาง
16.เทศบาลเมืองหัวหินมีระบบ การกู้ภัยทางทะเลและการรักษา ความปลอดภัยบริเวณชายหาด เทศบาลเมืองหัวหิน	4 (1.0)	82 (20.5)	260 (65.0)	37 (9.3)	17 (4.3)	3.05	.712	ปาน กลาง
17.เทศบาลเมืองหัวหินมีการจัด ระเบียบที่พักเอกชนอย่างเป็น ระเบียบ	-	34 (8.5)	320 (80.0)	46 (11.5)	-	2.97	.447	ปาน กลาง
18.เทศบาลเมืองหัวหินมีการ ให้บริการติดต่อสอบถามที่สะดวก และน่าประทับใจ	-	47 (11.8)	240 (60.0)	108 (27.0)	5 (1.3)	2.82	.638	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

การบริหารยุทธศาสตร์การ พัฒนาการท่องเที่ยว ของเทศบาลเมืองหัวหิน	ระดับความคิดเห็น					Mean	S.D.	การ แปล ผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
19.เทศบาลเมืองหัวหินมีระบบ ควบคุมการจัดการร้านค้าของ เอกชน	-	5 (1.3)	333 (83.3)	62 (15.5)	-	2.86	.384	ปาน กลาง
20.เทศบาลเมืองหัวหินมีระบบ สาธารณูปโภคที่ได้มาตรฐาน	-	56 (14.0)	228 (57.0)	116 (29.0)	-	2.85	.639	ปาน กลาง
21.เทศบาลเมืองหัวหินมีระบบ ไฟฟ้าส่องสว่างดี	-	208 (52.0)	103 (25.8)	72 (18.0)	17 (4.3)	3.26	.898	ปาน กลาง
22.เทศบาลเมืองหัวหินมีระบบ น้ำประปาที่ดีและเพียงพอ	4 (1.0)	60 (15.0)	65 (16.3)	213 (53.3)	58 (14.5)	2.35	.938	น้อย
23.เทศบาลเมืองหัวหินการ จัดการขยะมูลฝอยได้มาตรฐาน	-	29 (7.2)	258 (64.5)	79 (19.8)	34 (8.5)	2.71	.724	ปาน กลาง
24.บริเวณเขตเทศบาลเมืองหัว หินมีความสะอาด	-	91 (22.8)	236 (59.0)	72 (18.0)	1 (0.3)	3.04	.646	ปาน กลาง
25.เทศบาลเมืองหัวหินมีการ จัดห้องสุขาสาธารณะได้อย่าง เพียงพอ	4 (1.0)	32 (8.0)	53 (13.3)	302 (75.5)	9 (2.3)	2.30	.690	น้อย
26.เทศบาลเมืองหัวหินมีระบบ เทคโนโลยีการสื่อสารที่ได้ มาตรฐาน ทั้งถึง และทันสมัย	7 (1.8)	45 (11.3)	118 (29.5)	207 (51.7)	23 (5.8)	2.52	.835	น้อย
27.เทศบาลเมืองหัวหินมีการ พัฒนาเยาวชน และประชาชน ให้เป็นมัคคุเทศก์	-	54 (13.5)	34 (8.5)	286 (71.5)	26 (6.5)	2.29	.779	น้อย
28.เทศบาลเมืองหัวหินมีความ เป็นเมืองแหล่งสีสน มีความตื่น ตัวตั้งใจ	-	52 (13.0)	250 (62.5)	79 (19.8)	19 (4.8)	2.84	.702	ปาน กลาง
29.เทศบาลเมืองหัวหินมีการ อนุรักษ์พันพืชรักษาต่างๆ	-	61 (15.3)	80 (20.0)	259 (64.8)	-	2.51	.746	น้อย
30.เทศบาลเมืองหัวหินมีการ จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่าง หลากหลาย	22 (5.5)	63 (15.8)	241 (60.3)	55 (13.8)	19 (4.8)	3.04	.840	ปาน กลาง
		รวม				2.89	.287	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเป็น 2.89 ซึ่งเทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.59 (ระดับมาก) รองลงมาคือ เทศบาลเมืองหัวหินส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวตามเทศกาล และประเพณีได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยคือ 3.48 (ระดับมาก) และเทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดที่จอดรถอย่างเป็นระบบ และเพียงพอมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 2.26 (ระดับน้อย)

ส่วนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว

3.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามเพศ ของนักท่องเที่ยว ผลเป็นดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามเพศ

ตัวแปร	เพศชาย (n = 264)		เพศหญิง (n = 136)		t	Sig (2 tailed)
	Mean	SD	Mean	SD		
	ผลการดำเนินการบริหารยุทธศาสตร์ การพัฒนาการท่องเที่ยวของเทศบาล เมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	2.89	.237	2.91		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.3 นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกันมีระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่แตกต่างกัน

3.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามอายุ ของนักท่องเที่ยว ผลเป็นดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามอายุ

ตัวแปร	แหล่งความ					
	แปรปรวน	SS	df	MS.	F	Sig.
ผลการดำเนินการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	0.133	4	.033	.401	.808
ยุทธศาสตร์การพัฒนาการ	ภายในกลุ่ม	32.765	395	.033		
ท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน						
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	รวม	32.898	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกันมีระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่แตกต่างกัน

3.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามระดับการศึกษา ของนักท่องเที่ยวก ผลเป็นดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ตัวแปร	แหล่งความ					
	แปรปรวน	SS	df	MS.	F	Sig.
ผลการดำเนินการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	5.541	5	1.108	15.959	.000*
ยุทธศาสตร์การพัฒนาการ	ภายในกลุ่ม	27.358	394	.069		
ท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน						
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	รวม	32.898	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 และเมื่อทำการทดสอบหาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า ระดับต่ำกว่าประถมศึกษามีความแตกต่างกับระดับสูงกว่าปริญญาตรี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความแตกต่างกับระดับสูงกว่าปริญญาตรี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีความแตกต่างกับระดับสูงกว่าปริญญาตรี ระดับอนุปริญญา/ปวส. มีความแตกต่างกับระดับสูงกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรีมีความแตกต่างกับระดับสูงกว่าปริญญาตรี

3.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามรายได้ของนักท่องเที่ยว ผลเป็นดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามรายได้

ตัวแปร	แหล่งความ					
	แปรปรวน	SS	df	MS.	F	Sig.
ผลการดำเนินการบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน	ระหว่างกลุ่ม	3.424	5	.685	9.154	.000*
	ภายในกลุ่ม	29.474	394	.075		
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	รวม	32.898	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.6 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่างกันมีระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 และเมื่อทำการทดสอบหาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า รายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท มีความแตกต่างกับช่วง 10,001 – 20,000 บาท รายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท มีความแตกต่างกับช่วง 20,001 – 30,000 บาท รายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท มีความแตกต่างกับช่วง 50,001 บาทขึ้นไป รายได้ 10,001 – 20,000 บาท มีความแตกต่างกับช่วง 40,001 – 50,000 บาท รายได้ 20,001 – 30,000 บาท มีความแตกต่างกับช่วง 40,001 – 50,000 บาท รายได้ 30,001 – 40,000 บาท มีความแตกต่างกับช่วง 40,001 – 50,000 บาท และรายได้ 40,001 – 50,000 บาท มีความแตกต่างกับช่วง 50,001 บาทขึ้นไป

3.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวัตถุประสงค์การท่องเที่ยว ผลเป็นดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวัตถุประสงค์การท่องเที่ยว

ตัวแปร	แหล่งความ					
	แปรปรวน	SS	df	MS.	F	Sig.
ผลการดำเนินการบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน	ระหว่างกลุ่ม	7.882	5	1.576	24.826	.000*
	ภายในกลุ่ม	25.017	394	.063		
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	รวม	32.898	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.7 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์การท่องเที่ยวต่างกันมีระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 และเมื่อทำการทดสอบหาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า วัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจในวันหยุดมีความแตกต่างกับเพื่อการกีฬาและบันเทิง วัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจในวันหยุดมีความแตกต่างกับเพื่องานอดิเรก วัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา ฝึกอบรม สัมมนา ประชุมมีความแตกต่างกับเพื่อการกีฬาและบันเทิง วัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา ฝึกอบรม สัมมนา ประชุมมีความแตกต่างกับเพื่องานอดิเรก วัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา ฝึกอบรม สัมมนา ประชุมมีความแตกต่างกับเพื่อเยี่ยมญาติมิตร วัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬาและบันเทิงมีความแตกต่างกับเพื่อเยี่ยมญาติมิตร วัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬาและบันเทิงมีความแตกต่างกับเพื่อธุรกิจ วัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเพื่องานอดิเรกมีความแตกต่างกับเพื่อเยี่ยมญาติมิตร และวัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเพื่องานอดิเรกมีความแตกต่างกับเพื่อธุรกิจ

3.5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวที่นี้ผลเป็นดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน					
	แปรปรวน	SS	df	MS.	F	Sig.
ผลการดำเนินการบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน	ระหว่างกลุ่ม	2.030	2	1.015	13.053	.000*
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ภายในกลุ่ม	30.868	397	.078		
	รวม	32.898	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.8 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวต่างกันมีระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 และเมื่อทำการทดสอบหาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว 1 – 2 ครั้ง มีความแตกต่างกับจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวที่ 3 – 4 ครั้ง จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว 1 – 2 ครั้ง มีความแตกต่างกับจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว 5 ครั้งขึ้นไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 400 คน โดยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บด้วยตนเองและนำมาวิเคราะห์มีจำนวน 400 ชุด ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 400 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66.0 อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี มีจำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีจำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 69.5 มีรายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท มีจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 วัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจในวันหยุด มีจำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 76.8 จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว 1 - 2 ครั้ง มีจำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0

2. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 (S.D.=.287) ซึ่งเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า เทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.59 (S.D.=.962) รองลงมาคือ เทศบาลเมืองหัวหินส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวตามเทศกาล และประเพณีได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยคือ 3.48 (S.D.=.813) และเทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดที่จอดรถอย่างเป็นระบบ และเพียงพอมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 2.26 (S.D.=.745)

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษา รายได้ วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวต่างกัมีระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 (S.D.=.287) ซึ่งเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า เทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.59 (S.D.=.962) รองลงมาคือ เทศบาลเมืองหัวหินส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวตามเทศกาล และประเพณีได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยคือ 3.48 (S.D.=.813) และเทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดที่จอดรถอย่างเป็นระบบ และเพียงพอมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 2.26 (S.D.=.745) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลเมืองหัวหินยังมีการดำเนินงานด้านระบบสาธารณูปโภค เช่น สภาพถนน น้ำประปา จำนวนทางเท้า การระบายน้ำ ที่จอดรถ การจัดบริการห้องสุขาสาธารณะ ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบเทคโนโลยีการสื่อสาร ที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอและไม่อยู่ในสภาพที่ดีพอ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปรีชา มณีธโนโชค (2555) ได้ศึกษาการบริหารยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การดำเนินงานการบริหารยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับการศึกษาของสุชน อินทเสมอ (2555) ได้ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรณีศึกษาตำบลปากน้ำปราณ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการมาท่องเที่ยวตำบลปากน้ำปราณอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบจากการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว คือ การกำจัดขยะ การระบายน้ำเสียลงสู่ม่าน้ำปราณบุรี สถานที่จอดรถและห้องสุขาสาธารณะไม่เพียงพอ ไม่มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลเมืองหัวหิน (พ.ศ. 2560-2564) นั่นคือ เทศบาลเมืองหัวหินที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านการท่องเที่ยวและบ้านพักอาศัย ส่งผลให้ในช่วงฤดูแล้งเขตเทศบาลเมืองหัวหินเกิดการขาดแคลนน้ำดิบที่จะใช้ในการผลิตน้ำประปา เนื่องจากในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองหัวหินไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับปริมาณความต้องการใช้น้ำในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการ แหล่งน้ำดิบที่สำคัญในการใช้ผลิตน้ำได้จากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปราณบุรี และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเพชรบุรี เพื่อส่งน้ำสำหรับใช้ในการอุปโภคบริโภค

สำหรับป้ายการประชาสัมพันธ์มีความชัดเจนดีแล้ว ซึ่งในอนาคตอาจมีการนำเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดใส่เข้าไปในป้ายนี้ได้อีกสำหรับให้นักท่องเที่ยวใช้ในการดาวน์โหลดข้อมูลรายละเอียดสถานที่ท่องเที่ยวเพิ่มเติมผ่านโทรศัพท์ตามนโยบายของรัฐบาลที่ว่า Thailand 4.0 สังคมแห่งเทคโนโลยี สำหรับการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวตามเทศกาล ประเพณีได้อย่างเหมาะสมแล้ว ซึ่งอาจมีการเพิ่มเติมในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หรือตามภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ของท้องถิ่น หรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวทั้งระดับประเทศและระดับภูมิภาคมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของเทศบาลเมืองหัวหินที่ว่า “หัวหินเป็นเมืองที่ทรงคุณค่า แหล่งท่องเที่ยวระดับสากล”

2. จากผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษา รายได้ วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวต่างกันมีระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศักยภาพของนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาและรายได้ที่สูงกว่าจะสามารถเลือกที่พัก การเดินทางขนส่ง เข้าถึงเทคโนโลยีได้มากกว่า ส่วนวัตถุประสงค์ที่มาท่องเที่ยว หากเป็นเพื่อธุรกิจ หรือเพื่อการศึกษา ฝึกอบรม สัมมนา ประชุม มีเวลาจำกัด มีความตั้งใจและวัตถุประสงค์ที่มาเฉพาะ ซึ่งอาจจะทำให้เข้าใช้บริการและทรัพยากรต่างๆ ที่จำกัดกว่าผู้ที่มิจุดประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจในวันหยุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาว่าสนา วสิกรีรัตน์ (2550) ได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการ พบว่า เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา รายได้ และถิ่นที่อยู่อาศัยไม่พบความแตกต่าง

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นและมีประสิทธิภาพอย่างจริงจัง อาทิเช่น เพิ่มห้องสุขาสาธารณะ สถานที่จอดรถ ปรับปรุงซ่อมแซมสภาพถนนให้อยู่ในสภาพดีเหมาะสมกับการเดินทาง เพิ่มทางเท้า การจัดการขยะ ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบเทคโนโลยีการสื่อสารต่างๆ ให้สอดคล้องและเพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ ทำให้ประชาชน ผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้องมีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

2. ควรมีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจกับเยาวชน และประชาชน เพื่อพัฒนาให้เป็นมัคคุเทศก์ในพื้นที่ รวมถึงการอนุรักษ์พันธุทรัพยากรต่างๆ เพื่อปลูกจิตสำนึกรักษ์บ้านเกิด ให้คนในพื้นที่ช่วยกันดูแลอนุรักษ์ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามและคงอยู่สืบไป

3. อาจนำกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ไปศึกษาวิจัยกับกลุ่มประชากรอื่นๆ เช่น กลุ่มผู้บริหารเจ้าหน้าที่ ประชาชนในพื้นที่ ผู้ประกอบการ เป็นต้น เพื่อเป็นการศึกษาให้ครอบคลุม โดยอาจใช้วิธีการวิจัยในเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกมาประกอบเพิ่มเติมหรือเปรียบเทียบ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น หรือจะเป็นการศึกษาในพื้นที่ท่องเที่ยวจังหวัดอื่นๆ เพื่อเป็นการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบทำให้เกิดองค์ความรู้เพิ่มมากขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ดุงศรีแก้ว. (2549). *การจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน ศึกษาเฉพาะกรณี: บ้านวังน้ำมอก อำเภอสรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- กระทรวงมหาดไทย กลุ่มงานติดตามและประเมินผล สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2560). *Best Practice ผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศของจังหวัด*. เข้าถึงได้จาก: http://www.prachuapkhirikhan.go.th/_2018/ebook, 30 สิงหาคม 2560.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). เข้าถึงจาก <https://thai.tourismthailand.org/>เกี่ยวกับประเทศไทย/ปลายทาง/หัวหิน.
- กิ่งพร ทองใบ. (2545). *แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์*. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์หน่วยที่ 1 (หน้า 5-6, 13-18). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ. (2544). *มาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles กับการจัดทำงบประมาณระบบใหม่*. กรุงเทพฯ: ซีรฟิล์มและโซฟแท็กซ์.
- ชาติรี แก้วมา. (2549). *แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ชุดิมา รุ่งประพันธ์. (2549). *การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา*. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. (2552). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ญาดา ทองศรี. (2557). *การบริหารยุทธศาสตร์ของสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน*. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เทศบาลเมืองหัวหิน งานวิเคราะห์นโยบายและแผน กองวิชาการและแผนงาน. (2559). *แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2551-2564)*. ม.ป.ท.
- เทศบาลเมืองหัวหิน งานวิเคราะห์นโยบายและแผน กองวิชาการและแผนงาน. (ม.ป.ป.). *แผนพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ.2556-2560)*. ม.ป.ท.
- ธนาทิพย์ ชมเชยวงศ์. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารยุทธศาสตร์ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ. (2547). *การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ สำหรับ CEO*. กรุงเทพฯ: สุขุมและบุตร.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: เพรสแอนด์ ดีไซน์.
- ปรีชา มณีธนโชค. (2555). *การบริหารยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพมหานคร.
- ปรีชา แดงโรจน์. (2544). *อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ไฟว์แอนด์โพร ฟรินดิง.
- พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 13) พ.ศ.2552. (13 พฤศจิกายน 2552). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 126 ตอนที่ 85 ก. หน้า 7-9.

- พงษ์ศักดิ์ เพชรสถิต. (2558). *ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดกำแพงเพชร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี: ปทุมธานี.
- พัทตร์ผจง วัฒนสินธุ์ และพสุ เดชะรินทร์. (2542) *การจัดการเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชามณูย์ สมานรักษ์. (2557). *การบริหารยุทธศาสตร์ของกรมกิจการผู้สูงอายุ*. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา. (2555). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)*. กรุงเทพมหานคร: คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
- มาลินี หาญยุทธ. (2551). *รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวกรณีศึกษา ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.
- วาสนา วลีรัตน์. (2550). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วันชัย มีชาติ. (2550) *การบริหารองค์การ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2554). *การบริหารยุทธศาสตร์*. นนทบุรี: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิริภรณ์ ภิญโญชูโต. (2550). *รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยความร่วมมือขององค์กรท้องถิ่นและชุมชนบ้านช่วงบุง ตำบลห้วยไร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2539). *นโยบายทางธุรกิจและการบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพมหานคร: ธีระฟิล์ม.
- สำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (2559). *กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด. แผนพัฒนาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ 2561-2564*. ตีพิมพ์ 30 กันยายน 2559.
- เสนาะ ตีเยาว์. (2541). *การสื่อสารในองค์การ*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุดใจ วันอุดมเดชาชัย. (2556). *การประเมินประสิทธิผลของสถาบันการเงินเฉพาะกิจในการสนับสนุนเงินทุนเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.
- สุธี เสรีรัฐศรี. (2557). *แนวทางการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนคลองโคกน อำเภอมือง จังหวัดสมุทรสงคราม*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิทยาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพมหานคร.
- Likert, Rensis. (1961). *New Pattern of Management*. New York: Mc Graw-Hill Inc.
- Mill, R. C. (1990). *Tourism the international business*. New Jersey: Prentice Hall.

Pond, K. L. (1993). *The professional guide - The traveller*. New York: John Wiley & Sons.

Stevens, L. (1985). *Guide to starting and operating a successful travel agency*. Wheaton: Delmar.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งในการทำการศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่งเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่งเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

แบบสอบถามชุดนี้มีจำนวน 3 หน้า ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นต่อการบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่งเที่ยวของเทศบาลเมืองหัว จำนวน 25 ข้อ

กรุณาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริงของท่านหรือตามความคิดเห็นของท่านให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะมีคุณค่าต่องานศึกษาระดับปริญญาโท และผู้ศึกษาจะเก็บข้อมูลที่ได้รับจากท่านเป็นความลับ โดยจะนำไปวิเคราะห์ในทางสถิติและเสนอผลวิเคราะห์ สรุปผลการศึกษากลับเป็นภาพรวมเท่านั้น

นางทยากร รุ่งเรืองมา

นักศึกษาระดับปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โทร 0812919544

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

เรื่อง “การบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนากองเรือของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์”

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความหรือทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับท่านมากที่สุด

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ

☐ 20 ปีหรือต่ำกว่า	☐ 21 – 30 ปี	☐ 31 – 40 ปี
☐ 41 – 50 ปี	☐ 51 – 60 ปี	☐ 61 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพ

☐ โสด	☐ (2) สมรส	☐ (3) หม้าย	☐ (4) หย่าร้าง/แยกกันอยู่
------------------------------	-----------------------------------	------------------------------------	--
4. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่าประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	☐ อนุปริญญา/ปวส.
☐ ปริญญาตรี	☐ สูงกว่าปริญญาตรี
5. รายได้

☐ น้อยกว่า 10,000 บาท	☐ 10,001 – 20,000 บาท
☐ 20,001 – 30,000 บาท	☐ 30,001 – 40,000 บาท
☐ 40,001 – 50,000 บาท	☐ 50,001 บาทขึ้นไป
6. สถานที่ทำงาน

☐ ภาคเอกชน	☐ ภาครัฐ	☐ ภาครัฐวิสาหกิจ
☐ อื่นๆ.....		
7. จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว

☐ 1 – 2 ครั้ง	☐ 3 – 4 ครั้ง	☐ 5 ครั้งขึ้นไป
--------------------------------------	--------------------------------------	--

ตอนที่ 2 : ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองหัวหิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในระดับความคิดเห็นที่ตรงกับท่านที่สุด

การบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว ของเทศบาลเมืองหัวหิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.เทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดทำแผนปรับปรุงเส้นทางจราจร และจัดระเบียบการจราจร					
2.เทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดที่จอดรถอย่างเป็นระบบ และเพียงพอ					
3.เทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เส้นทางคมนาคมต่างๆ ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย					
4.เทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดทำคู่มือประชาสัมพันธ์ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวอย่างแพร่หลาย และกว้างขวาง					
5.เทศบาลเมืองหัวหินจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน					
6.เทศบาลเมืองหัวหินมีการนำเสนอข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ					
7.เทศบาลเมืองหัวหินมีการปรับปรุงภูมิทัศน์พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสวนสาธารณะ					
8.เทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับ ประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของหัวหิน					
9.เทศบาลเมืองหัวหินส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวตามเทศกาล และประเพณีได้อย่างเหมาะสม					
10.เทศบาลเมืองหัวหินมีสถานที่สำหรับให้นักท่องเที่ยวนั่งพักผ่อนอย่างเพียงพอ					
11.เทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว					
12.เทศบาลเมืองหัวหินมีระบบการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่นักท่องเที่ยว					
13.เทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดการการฉ้อโกงนักท่องเที่ยว การเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว					
14.เทศบาลเมืองหัวหินเพิ่มประสิทธิภาพการกู้ภัยทางทะเล และการรักษาความปลอดภัยบริเวณชายหาดเทศบาลเมืองหัวหิน					
15.เทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดระเบียบที่พักเอกชนอย่างเป็นระเบียบ					

การบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนากองท่องเที่ยว ของเทศบาลเมืองหัวหิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
16.เทศบาลเมืองหัวหินมีสถานที่พักผ่อนและรับบริการ นักท่องเที่ยว					
17.เทศบาลเมืองหัวหินมีระบบควบคุมการจัดการร้านค้า ของเอกชน					
18.เทศบาลเมืองหัวหินมีระบบสาธารณสุขโรค สาธารณสุขการ ที่ได้มาตรฐาน					
19.เทศบาลเมืองหัวหินมีการปรับปรุงระบบไฟฟ้าแสง สว่าง					
20.เทศบาลเมืองหัวหินการจัดการขยะมูลฝอย มีความ สะอาด					
21.เทศบาลเมืองหัวหินมีการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรต่างๆ					
22.เทศบาลเมืองหัวหินมีการพัฒนาเยาวชน และ ประชาชน ให้เป็นมัคคุเทศก์					
23.เทศบาลเมืองหัวหินมีความเป็นเมืองแห่งสีสัน มีความ ตื่นตาตื่นใจกับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว					
24.เทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดห้องสุขาสาธารณะ สำหรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ					
25. เทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดกิจกรรมการ ท่องเที่ยวอย่างหลากหลาย					

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถามนี้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางทยากร รุ่งเรืองมา
วัน เดือน ปีเกิด	30 พฤษภาคม 2518
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	1022 ม.2 ต.วังกัฟง อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์
สถานที่ทำงาน	Movenpick Asara Resort & Spa HuaHin
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวังไกลกังวล อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ. 2540	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ. 2552	ปริญญาโท บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ. 2538 – 2539	ตำแหน่ง พนักงานต้อนรับ สถานที่ทำงาน อาคารรับรองกองทัพบก สวนสนประดิพัทธ์ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ. 2541 – 2544	ตำแหน่ง พนักงานขาย สถานที่ทำงาน บริษัท Distri Thai Co.,Ltd อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ. 2544 – 2546	ตำแหน่ง พนักงานต้อนรับส่วนหน้า สถานที่ทำงาน Evason Hua Hin Resort & Spa อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ. 2546 – 2547	ตำแหน่ง Program Coordinator สถานที่ทำงาน Outward Bound Thailand อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ.2548 – 2549	ตำแหน่ง HR Coordinator สถานที่ทำงาน Hua Hin Marriott Resort & Spa อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ.2549 – 2551	ตำแหน่ง Resort Manager สถานที่ทำงาน Dolphin Bay Resort อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ.2552 - 2553	ตำแหน่ง Assistant Human Resources Manager สถานที่ทำงาน Centara Grand Mirage Beach Pattaya อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

พ.ศ. 2554 – 2556

ตำแหน่ง Human Resources Manager

สถานที่ทำงาน Marrakesh HuaHin Resort & Spa อำเภอหัวหิน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

พ.ศ. 2557 – ปัจจุบัน

ตำแหน่ง Human Resources Manager

สถานที่ทำงาน Movenpick Asara Resort & Spa อำเภอหัวหิน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

